

Fremsat den 18. december 2024 af beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om arbejdsmiljø

(Entreprenørstop på byggepladser og forhøjelse af bødeniveau)

§ 1

I lov om arbejdsmiljø, jf. lovbekendtgørelse nr. 2062 af 16. november 2021, som ændret ved lov nr. 1540 af 12. december 2023 og lov nr. 629 af 11. juni 2024, foretages følgende ændringer:

1. I § 2, stk. 3, nr. 5, ændres »vejtransport og« til »vejtransport,«.

2. I § 2, stk. 3, nr. 6, ændres »materiale.« til: »materiale og«.

3. I § 2, stk. 3, indsættes som nr. 7:

»7) § 77 a om entreprenørers pligt til at standse entreprenørers og underentreprenørers arbejde på byggepladsen.«.

4. Efter § 77 indsættes:

»§ 77 a. Arbejdstilsynet kan påbyde en entreprenør, der har indgået aftale med en bygherre om udførelse af arbejde på en byggeplads, at standse alt arbejde, der er omfattet af entreprenørens aftale med bygherren, uanset om arbejdet udføres af entreprenøren eller af underentreprenører (entreprenørstop), jf. dog stk. 3 og 4, når

- 1) Arbejdstilsynet har intensiveret sit tilsyn med byggepladsen i ca. 4 uger og forinden skriftligt har meddelt entreprenøren om dette,
- 2) entreprenøren og mindst en underentreprenør eller mindst to underentreprenører på byggepladsen, i den periode hvor Arbejdstilsynet har intensiveret sit tilsyn, jf. nr. 1, har fået flere påbud fra Arbejdstilsynet om overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen om forhold, der skal bringes i orden straks på grund af betydelig fare for de ansattes eller andres sikkerhed eller sundhed, jf. § 77, stk. 1,
- 3) der ud fra overtrædelseernes karakter og antallet af påbud vurderes at være nærliggende risiko for, at på-

buddene til entreprenøren og underentreprenørerne, jf. § 77, stk. 1, ikke er tilstrækkelige til at sikre den nødvendige forebyggelse af alvorlige arbejdsulykker og sundhedsskadelige påvirkninger på byggepladsen,

- 4) Arbejdstilsynet under det intensiverede tilsyn har varslet entreprenøren skriftligt om risikoen for et påbud om entreprenørstop, og
- 5) Arbejdstilsynet inden for ca. en uge efter varslet har afgivet yderligere påbud efter § 77, stk. 1, til entreprenøren eller en underentreprenør.

Stk. 2. Entreprenøren skal orientere underentreprenørerne om Arbejdstilsynets varsel efter stk. 1, nr. 4, og om Arbejdstilsynets påbud om at standse arbejdet efter stk. 1.

Stk. 3. Uanset et påbud meddelt efter stk. 1 er det tilladt at udføre arbejde, der tjener til at efterkomme påbud efter § 77, stk. 1, der skal efterkommes straks, og som er afgivet forud for eller samtidig med påbuddet efter stk. 1.

Stk. 4. Uanset et påbud meddelt efter stk. 1 kan Arbejdstilsynet efter anmodning fra entreprenøren, når væsentlige samfundsmæssige hensyn taler for det, eller i andre enkeltstående tilfælde, meddele tilladelse til, at dele af arbejdet på byggepladsen kan udføres. Det er en betingelse for, at Arbejdstilsynet kan meddele tilladelse til at udføre arbejdet, at det kan ske sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt.

Stk. 5. Entreprenøren skal efter at have modtaget et påbud efter stk. 1 skriftligt meddele Arbejdstilsynet, hvordan der er rettet op på de arbejdsmiljøproblemer, der ligger til grund for påbuddet efter stk. 1. Det skal fremgå af meddelelsen, hvordan entreprenøren og underentreprenørerne vil samarbejde om at sikre den nødvendige forebyggelse af alvorlige arbejdsulykker og sundhedsskadelige påvirkninger på byggepladsen.

Stk. 6. Arbejdstilsynet foretager snarest muligt og senest dagen efter modtagelsen af en meddelelse efter stk. 5 en gennemgang af byggepladsen med entreprenøren. Efter gen-

nemgangen meddeler Arbejdstilsynet entreprenøren snarest muligt, om arbejdet på byggepladsen kan genoptages.

Stk. 7. Entreprenøren og underentreprenørerne kan først genoptage arbejdet på byggepladsen, når Arbejdstilsynet har givet meddelelse til entreprenøren herom.

Stk. 8. Stk. 1-7 gælder også, hvis bygherren selv er entreprenør, der udfører arbejde på byggepladsen.«.

5. I § 81, stk. 3, 2. pkt., indsættes »efter § 77, stk. 2 og 3,«: »og § 77 a,«.

6. I § 82, stk. 1, ændres »som« til: »der«.

7. I § 82, stk. 1, nr. 3, indsættes »efter § 77«: » ,§ 77 a«.

8. I § 82, stk. 5, nr. 4, udgår: »pågældende«.

9. I § 83, stk. 1, 1. pkt., ændres »arbejdsgiveren« til: »arbejdsgiver«.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2025, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. § 1, nr. 1-5 og 7, træder i kraft den 1. januar 2026.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Lovforslagets hovedpunkter
  - 2.1. Arbejdstilsynets mulighed for at afgive påbud om entreprenørstop
    - 2.1.1. Gældende ret
    - 2.1.2. Beskæftigelsesministeriets overvejelser
    - 2.1.3. Den foreslåede ordning
  - 2.2. Forhøjede bøder ved materielle overtrædelser af arbejdsmiljøloven
    - 2.2.1. Gældende ret
      - 2.2.1.1. Grundbøde ved materielle overtrædelser af arbejdsmiljøloven
      - 2.2.1.2. Højere bøde i gentagelsestilfælde
    - 2.2.2. Beskæftigelsesministeriets overvejelser
    - 2.2.3. Den foreslåede ordning
      - 2.2.3.1. Forhøjelse af grundbøden ved materielle overtrædelser af arbejdsmiljøloven
      - 2.2.3.2. Bødeskærpelse i gentagelsestilfælde
3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
5. Administrative konsekvenser for borgerne
6. Klimamæssige konsekvenser
7. Miljø- og naturmæssige konsekvenser
8. Forholdet til EU-retten
9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
10. Sammenfattende skema

1. Indledning

Lovforslaget udmønter en del af den politiske aftale, som regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne), Danmarksdemokraterne, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Radikale Venstre, Dansk Folkeparti og Alternativet indgik den 23. maj 2024 om en styrket indsats mod social dum-

ping. I aftalen forudsættes det bl.a., at et sikkert og sundt arbejdsmiljø skal være et grundvilkår på det danske arbejdsmarked.

Der er enkelte byggepladser, hvor virksomhederne, trods Arbejdstilsynets gentagne tilsynsbesøg og påbud, bliver ved med at overtræde arbejdsmiljøreglerne med fare for de ansattes sikkerhed og sundhed. Aftalepartierne er enige om,

at der skal indføres mulighed for et entreprenørstop, som indebærer, at Arbejdstilsynet kan standse alt arbejde hos entreprenøren og dennes underentreprenører på en byggeplads, hvor Arbejdstilsynet gentagne gange har afgivet påbud til flere virksomheder om alvorlige overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen med fare for de ansattes sikkerhed og sundhed. Videre er der enighed om, at der skal indføres et intensiveret tilsyn, som indebærer hyppigere besøg fra Arbejdstilsynet på byggepladser, der har mange overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen.

Det foreslås at ændre arbejdsmiljøloven således, at der indføres regler om, at Arbejdstilsynet i særlige tilfælde skal kunne give påbud om, at den eller de entreprenører, der har indgået aftale med bygherren om arbejde på byggepladsen, skal stoppe deres eget og underentreprenørernes arbejde på byggepladsen (entreprenørstop). Påbuddet om entreprenørstop på byggepladsen skal kunne gives, hvor entreprenøren selv eller underentreprenørerne gentagne gange har fået påbud fra Arbejdstilsynet om overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen med betydelig fare for de ansattes eller andres sikkerhed og sundhed på byggepladsen.

Det foreslås, at Arbejdstilsynet forud for et påbud om entreprenørstop skal have intensiveret sit tilsyn med overholdelse af reglerne på byggepladsen, og at Arbejdstilsynet giver entreprenøren meddelelse, når Arbejdstilsynets tilsyn med byggepladsen bliver intensiveret.

Arbejdstilsynets vurdering af, hvornår og hvordan tilsynet med en byggeplads intensiveres, vil ske administrativt og uden lovændring. En intensivering af tilsynet betyder, at Arbejdstilsynet vil gennemføre hyppige kontrolbesøg på byggepladsen, hvor entreprenører og underentreprenører vedvarende begår alvorlige overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen.

Det foreslås videre, at hvis Arbejdstilsynet under det intensiverede tilsyn på en byggeplads afgiver et vist antal påbud til flere virksomheder om alvorlige overtrædelser i forbindelse med arbejdet, skal tilsynet kunne give et skriftligt varsel til entreprenøren, der har indgået aftale med bygherren, om risikoen for et påbud om entreprenørstop. Hvis de alvorlige overtrædelser på byggepladsen fortsætter hos virksomhederne efter varslet, skal Arbejdstilsynet kunne afgive påbud om entreprenørstop.

Indførelse af den foreslåede lovbestemmelse skal være et supplement til de håndhævelsesmuligheder, som Arbejdstilsynet har til rådighed efter de allerede gældende regler i arbejdsmiljøloven, og skal være et yderligere incitament for virksomhederne på byggepladserne til at prioritere arbejdsmiljøet.

Det fremgår videre af den politiske aftale, at der ønskes indført en ny bøde til entreprenører, der ikke efterkommer et påbud om entreprenørstop, ligesom der ønskes en generel forhøjelse af bødeniveauet for virksomheder, der begår alvorlige arbejdsmiljøovertrædelser.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Arbejdstilsynets mulighed for at afgive påbud om entreprenørstop

2.1.1. Gældende ret

Arbejdsmiljøloven indeholder ikke regler, der forpligter entreprenører i forhold til deres underentreprenørers arbejde på en byggeplads.

Entreprenører og underentreprenører, der er arbejdsgivere eller selvstændige uden ansatte efter arbejdsmiljøloven, skal opfylde de pligter, der gælder i loven for det konkrete arbejde på byggepladsen, som arbejdsgivere eller selvstændige uden ansatte er ansvarlige for.

En entreprenør på en byggeplads vil som udgangspunkt være en virksomhed, der påtager sig at udføre bygge- og anlægsarbejde for en bygherre. Entreprenøren vil i nogle tilfælde selv udføre hele eller dele af arbejdet. I andre tilfælde vil entreprenøren indgå aftaler med underentreprenører om at udføre hele arbejdet eller de dele af arbejdet på byggepladsen, som entreprenøren ikke selv udfører.

En underentreprenør på en byggeplads vil som udgangspunkt være en virksomhed, der påtager sig udførelsen af en del af et bygge- og anlægsarbejde for en entreprenør.

En bygherre er den fysiske eller juridiske person, der betaler for, at et bygge- og anlægsarbejde projekteres og udføres. Det kan f.eks. være enkeltpersoner eller enkeltmandsvirksomheder, selskaber, offentlige og private institutioner samt organisationer og foreninger.

Bygherren indgår aftaler med entreprenører om udførelsen af bygge- eller anlægsarbejde på en byggeplads. Efter de almindelige aftaleregler, der gælder i forhold til indgåelse af aftaler i byggeriet, kan entreprenører indgå aftaler med underentreprenører om udførelsen af alle eller dele af de arbejdsopgaver, som de har indgået aftale med bygherren om at udføre. Underentreprenørerne har mulighed for at indgå aftaler med andre underentreprenører. Det er således som udgangspunkt generelt tilladt for entreprenører at antage underentreprenører, og dette udgangspunkt kan kun fraviges af bygherren ved særlig aftale.

I medfør af § 77, stk. 1, i arbejdsmiljøloven kan Arbejdstilsynet træffe afgørelse om forhold, der strider mod loven eller mod regler eller afgørelser i medfør af loven. Arbejdstilsynet kan herunder påbyde, at forholdene bringes i orden straks, f.eks. ved standsning af arbejdet, eller inden en frist.

Strakspåbud, jf. § 77, stk. 1, som påbyder modtageren at bringe forholdet i orden straks, vil f.eks. kunne bringes i anvendelse, hvis der foreligger en betydelig fare for ansattes eller andres sikkerhed og sundhed i en konkret situation. Det gælder også, hvis der foreligger en overhængende, betydelig fare for ansattes eller andres sikkerhed og sundhed som nødvendiggør, at faren straks imødegås ved effektive

foranstaltninger. Det kan f.eks. være, at de tilstedeværende øjeblikkeligt fjerner sig fra farezonen, at standse brugen af en maskine, en maskindel, en beholder, en præfabrikeret konstruktion, et apparat, et redskab, et andet teknisk hjælpemiddel eller et stof eller et materiale, eller at arbejde i øvrigt standses.

Derudover vil strakspåbud i medfør af § 77, stk. 1, også kunne anvendes, hvis Arbejdstilsynet har konstateret en overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen, og formålet med afgørelsen forspildes, hvis der ikke træffes foranstaltninger straks, eller hvis et påbud faktisk kan efterkommes med det samme eller inden for en kortere periode.

Arbejdstilsynet afgiver strakspåbud efter lovens § 77, stk. 1, over for de enkelte virksomheder, som er ansvarlige for det konkrete arbejde på arbejdsstedet. De fleste af de strakspåbud, som Arbejdstilsynet giver, bliver givet til arbejdsgivere. Arbejdstilsynet giver også strakspåbud til selvstændige uden ansatte i det omfang, det arbejde, der bliver udført af den selvstændige, er omfattet af arbejdsmiljøloven, jf. lovens § 2, stk. 3.

2.1.2. Beskæftigelsesministeriets overvejelser

Det følger af den politiske aftale fra maj 2024 "Aftale om en styrket indsats mod social dumping", at der skal indføres mulighed for, at Arbejdstilsynet kan standse arbejdet for entreprenører og deres underentreprenører på en byggeplads, hvor Arbejdstilsynet gentagne gange har afgivet påbud om alvorlige overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen med fare for de ansattes sikkerhed og sundhed.

Arbejdstilsynet kan efter de gældende arbejdsmiljøregler afgive påbud over for de enkelte virksomheder, der overtræder arbejdsmiljølovgivningen, når tilsynet konstaterer alvorlige overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen. Arbejdstilsynet kan påbyde, at forholdene bringes i orden straks, f.eks. ved standsning af arbejdsprocesser, hvor personer i konkrete situationer er i betydelig fare. Imidlertid er det Arbejdstilsynets erfaring, at disse former for reaktioner på visse byggepladser ikke er tilstrækkelige til at stoppe virksomhedernes gentagne overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen.

Virksomheders gentagne overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen, hvor der er betydelig fare for de ansattes eller andres sikkerhed og sundhed, er særligt problematisk, hvor flere virksomheder arbejder på byggepladsen samtidig, og hvor virksomhedernes overtrædelser kan medføre, at også andre end virksomhedens egne ansatte bliver bragt i farlige situationer.

På byggepladser, der beskæftiger flere virksomheder, kan ansvaret for arbejdsmiljøet på hele byggepladsen efter gældende arbejdsmiljøregler ikke placeres hos ét ansvarssubjekt, og ingen har derfor ansvaret for at sikre arbejdsmiljøet på hele eller større dele af byggepladsen, når virksomhederne på pladsen over en periode begår alvorlige arbejdsmiljøovertrædelser.

Hvis virksomhederne på en byggeplads i en periode har fået et vist antal påbud fra Arbejdstilsynet om overtrædelser af arbejdsmiljøreglerne om forhold, der skal bringes i orden straks på grund af betydelig fare for de ansattes og andres sikkerhed og sundhed, vurderes det, at der er behov for, at ansvaret for at standse alt arbejdet på byggepladsen kan placeres hos ét ansvarssubjekt, så der kan rettes op på arbejdsmiljøforholdene på hele eller større dele af byggepladsen.

Et nyt middel til, at Arbejdstilsynet mere effektivt kan gribe ind over for arbejdet på byggepladsen i de få og særlige tilfælde, hvor der i en periode er gentagne alvorlige overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen, skal bidrage til at forhindre, at der sker alvorlige arbejdsulykker og sundhedsskadelige påvirkninger på byggepladserne.

Entreprenører, der indgår aftale med en bygherre om bygge- og anlægsarbejde på en byggeplads, har ikke et arbejdsmiljøansvar for det bygge- og anlægsarbejde, der udføres på byggepladsen af underentreprenørerne.

Entreprenøren, der har indgået aftale med en bygherre om bygge- og anlægsarbejde på en byggeplads, har dog en interesse i at sikre fremdrift i byggeprocessen og vil derfor via kontakten både til bygherren og underentreprenører have adgang til at påvirke arbejdsmiljøindsatsen på hele eller større dele af byggepladsen. Entreprenøren kan derigennem bidrage til at forhindre og forebygge, at der sker alvorlige arbejdsulykker og sundhedsskadelige påvirkninger på byggepladsen.

Risikoen for forsinkelse af bygge- og anlægsprojektet som følge af et stop for arbejdet på hele eller større dele af byggepladsen med deraf følgende økonomiske konsekvenser forventes at kunne have en præventiv effekt i relation til arbejdsmiljøarbejdet.

2.1.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der i arbejdsmiljøloven indføres hjemmel til, at Arbejdstilsynet skal kunne påbyde en entreprenør, der har indgået aftale med bygherren om arbejde på en byggeplads, at standse alt arbejde, der er omfattet af entreprenørens aftale med bygherren, uanset om arbejdet udføres af entreprenøren selv eller af underentreprenører (entreprenørstop).

Formålet med påbud om entreprenørstop er at give Arbejdstilsynet en ekstra håndhævelsesmulighed for mere effektivt at kunne gribe ind i de særlige tilfælde, hvor der på byggepladser i en sammenhængende periode gentagne gange sker overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen, hvor Arbejdstilsynet har afgivet adskillige påbud til virksomhederne pga. overtrædelser med betydelig fare for de ansattes eller andres sikkerhed eller sundhed.

Et påbud om entreprenørstop vil også skulle omfatte det arbejde, der udføres af underentreprenører, der ikke har fået påbud af Arbejdstilsynet om overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen på byggepladsen under et intensiveret tilsyn. Ligesom påbuddet vil skulle omfatte arbejde, som

entreprenøren selv udfører, selvom denne ikke har fået påbud af Arbejdstilsynet om overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen på byggepladsen under et intensiveret tilsyn.

Et påbud om entreprenørstop forudsætter, at Arbejdstilsynet har intensiveret sit tilsyn med byggepladsen i ca. 4 uger og forinden skriftligt har meddelt entreprenøren dette.

Arbejdstilsynets beslutning om at intensivere sit tilsyn med virksomhederne på byggepladsen vil ske på baggrund af en konkret vurdering af arbejdsmiljøet på pladsen. Det vil især indgå, at Arbejdstilsynet på byggepladsen i en forudgående sammenhængende periode gentagne gange har afgivet påbud om overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen med betydelig fare for de ansattes eller andres sikkerhed eller sundhed i forbindelse med arbejdet.

Et påbud om entreprenørstop vil videre forudsætte, at minimum to virksomheder på byggepladsen, i den periode hvor Arbejdstilsynet har intensiveret sit tilsyn, får påbud fra Arbejdstilsynet om overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen. Det er alene påbud om forhold, der skal bringes i orden straks på grund af betydelig fare for de ansattes eller andres sikkerhed eller sundhed, jf. arbejdsmiljølovens § 77, stk. 1, som kan danne grundlag for et påbud om entreprenørstop. Det kan f.eks. være påbud, hvor der er nedstyrtningsfare fra et stillads, fordi det mangler rækværk, eller hvor en maskine mangler afskærmning.

Et påbud om entreprenørstop vil videre forudsætte, at der ud fra overtrædelsernes karakter og antallet af påbud, som Arbejdstilsynet har afgivet til virksomhederne på byggepladsen, vurderes at være nærliggende risiko for, at påbuddene, jf. § 77, stk. 1, til entreprenøren og underentreprenørerne ikke er tilstrækkelige til at sikre den nødvendige forebyggelse af alvorlige arbejdsulykker og sundhedsskadelige påvirkninger på byggepladsen.

Arbejdstilsynet vil for at kunne give påbud om entreprenørstop under det intensiverede tilsyn skulle have varslet entreprenøren skriftligt om risikoen for et påbud om entreprenørstop.

Antallet af påbud, der skal til for, at Arbejdstilsynet kan afgive skriftligt varsel til entreprenøren om risikoen for et påbud om entreprenørstop, vil afhænge af antallet af beskæftigede på byggepladsen og af byggepladsens organisering. Det betyder, at der tages højde for forskellen i aktiviteten på små og store byggepladser og den måde, som arbejdet på byggepladsen er organiseret.

På byggepladser, hvor bygherren har indgået aftale med én enkelt entreprenør om udførelsen af arbejde på byggepladsen, vil et påbud om entreprenørstop omfatte alt arbejdet, herunder entreprenørens eget arbejde og alle underentreprenørernes arbejde på byggepladsen. På byggepladser, hvor bygherre har aftale med flere entreprenører vil et påbud om entreprenørstop kun omfatte den entreprenør og de underentreprenører, der er omfattet af denne entreprenørs aftale med bygherren.

Efter Arbejdstilsynets varsel til entreprenøren, vil et påbud om entreprenørstop forudsætte, at Arbejdstilsynet inden for ca. en uge efter varslet har afgivet yderligere påbud efter § 77, stk. 1, til entreprenøren eller en underentreprenør.

Det ligger i forslaget, at Arbejdstilsynet ca. en uge efter varslet kan give påbud om entreprenørstop, når Arbejdstilsynet vurderer, at der ud fra overtrædelsernes karakter og antallet af påbud er en nærliggende risiko for, at påbuddene, jf. § 77, stk. 1, til entreprenøren og underentreprenørerne ikke er tilstrækkelige til at sikre den nødvendige forebyggelse af alvorlige arbejdsulykker og sundhedsskadelige påvirkninger på byggepladsen.

Entreprenøren forpligtes til at orientere underentreprenørerne om Arbejdstilsynets varsel om risiko for entreprenørstop, og om Arbejdstilsynets påbud om entreprenørstop.

Uanset, at der bliver afgivet et påbud om entreprenørstop vil det være tilladt at udføre arbejde, der tjener til at efterkomme påbuddene efter § 77, stk. 1, som er afgivet forud for eller samtidig med påbuddet om entreprenørstop. Det betyder, at der på byggepladsen fortsat vil kunne udføres arbejde, der tjener til at løse de materielle arbejdsmiljøproblemer, som Arbejdstilsynet har givet strakspåbud om over for arbejdsgiverne og de selvstændige uden ansatte på byggepladsen. Materielle arbejdsmiljøproblemer er overtrædelser, der indebærer en direkte risiko for sikkerhed eller sundhed. Det kan f.eks. være svejsning uden brug af udsugning eller arbejde i højden uden sikring mod faren for nedstyrtning.

Uanset, at der er afgivet et påbud om entreprenørstop vil Arbejdstilsynet undtagelsesvis, når væsentlige samfundsmæssige hensyn taler for det, eller i andre enkeltstående tilfælde, kunne meddele tilladelse til, at dele af arbejdet på byggepladsen kan udføres, men kun hvis det kan ske sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt.

Entreprenøren skal efter at have modtaget et påbud om entreprenørstop skriftligt meddele Arbejdstilsynet, hvordan der er rettet op på de arbejdsmiljøproblemer, der ligger til grund for påbuddet om entreprenørstop, og hvordan samarbejdet mellem virksomhederne på byggepladsen sikrer den nødvendige forebyggelse af alvorlige arbejdsulykker og sundhedsskadelige påvirkninger på byggepladsen.

Arbejdstilsynet vil snarest muligt og senest dagen efter modtagelsen af meddelelsen fra entreprenøren, foretage en gennemgang af byggepladsen med entreprenøren. Arbejdstilsynet vil snarest muligt efter gennemgangen meddele entreprenøren, om arbejdet på byggepladsen må genoptages.

En genoptagelse af arbejdet på byggepladsen vil forudsætte, at Arbejdstilsynet har givet meddelelse til entreprenøren herom.

Hvis bygherren selv er entreprenør, der udfører arbejde på byggepladsen, vil reglerne om entreprenørstop finde anvendelse overfor bygherren.

Forløbet frem mod et påbud om entreprenørstop vil således indebære, at:

1. Arbejdstilsynet intensiverer sit tilsyn med arbejdet på byggepladsen i ca. 4 uger, og forinden har givet entreprenøren meddelelse herom.
2. Mindst to virksomheder på byggepladsen under det intensiverede tilsyn får påbud fra Arbejdstilsynet pga. overtrædelser med betydelig fare for de ansattes eller andres sikkerhed eller sundhed, og der er nærliggende risiko for, at påbuddene ikke er tilstrækkelige til at sikre den nødvendige forebyggelse af alvorlige arbejdsulykker og sundhedsskadelige påvirkninger på byggepladsen.
3. Arbejdstilsynet giver skriftligt varsel til entreprenøren om risiko for et påbud om entreprenørstop.
4. Arbejdstilsynet afgiver yderligere påbud pga. betydelig fare for de ansattes eller andres sikkerhed eller sundhed inden for ca. 1 uge efter varslat.
5. Arbejdstilsynet giver påbud om entreprenørstop.

Et påbud om entreprenørstop vil være en afgørelse i forvaltningslovens forstand. Det betyder, at et påbud om entreprenørstop vil kunne påklages til Arbejds miljølagenævnet efter arbejdsmiljølovens § 81.

Arbejdstilsynets eksisterende adgang til at give påbud til virksomheder for overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen, jf. lovens § 77, stk. 1, vil fortsat gælde uændret ved siden af den nye hjemmel til, at Arbejdstilsynet kan give påbud om entreprenørstop. Det vil indebære, at entreprenører og underentreprenører, der også er arbejdsgivere, fortsat vil være ansvarlige for arbejdsmiljøet for deres egne ansatte. Det betyder også, at de enkelte virksomheder, herunder arbejdsgivere og selvstændige uden ansatte, der modtager påbud fra Arbejdstilsynet, fortsat vil være ansvarlige for at efterkomme påbud og tilbagemelde om efterkommelse til Arbejdstilsynet om de enkelte påbud om overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen, som de modtager fra Arbejdstilsynet i forbindelse med arbejdet på den pågældende byggeplads.

2.2. Forhøjede bøder ved materielle overtrædelser af arbejdsmiljøloven

2.2.1. Gældende ret

Overtrædelser af arbejdsmiljøloven kan straffes med bøde eller fængsel. I praksis er sanktionen for overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen bøde. Der har endnu ikke været idømt frihedsstraf for overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen.

En bøde til en arbejdsgiver for materielle overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen består af en »grundbøde«, som er på 24.600 kr. eller 44.600 kr. afhængig af overtrædelsens grovhed, jf. arbejdsmiljølovens § 82, stk. 1, eller § 83, stk. 1. Materielle overtrædelser er overtrædelser, der indebærer en direkte risiko for sikkerhed eller sundhed. Det kan

f.eks. være svejsning uden brug af udsugning eller arbejde i højden uden sikring mod faren for nedstyrtning.

Arbejds miljølovens § 82, stk. 1, fastslår, hvilke overtrædelser, der er strafbare. Det er en betingelse for strafansvaret efter § 82, stk. 1, at der er handlet uagtsomt eller forsættligt. Det følger af straffelovens § 19. For arbejdsgivere er det dog tilstrækkeligt, at en eller flere af de ansatte har handlet forsættligt eller uagtsomt, jf. § 83, stk. 1, 2. pkt.

Ifølge arbejdsmiljølovens § 86, 1. pkt., kan der pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel. Arbejdsgivere i personligt ejede virksomheder er som udgangspunkt ikke omfattet af selskabsansvaret efter arbejdsmiljølovens § 86, 1. pkt., og straffelovens kapitel 5. For disse arbejdsgivere gælder arbejdsmiljølovens § 83, stk. 1.

Reglerne for strafudmålingen i § 82 finder anvendelse uanset om arbejdsgiveren udgør en juridisk person eller en personligt ejet virksomhed.

Niveauet for grundbøden fremgår af lov nr. 1554 af 27. december 2019. Det følger af lovbemærkningerne til § 1, nr. 36 og nr. 39, jf. Folketingstidende 2019-20, A L 65, som fremsat, afsnit 2.7.4.1.

Grundbøden forhøjes med et tillæg på 2 gange grundbødeløbet, når overtrædelsen har medført en ulykke med alvorlige personskade eller døden til følge, jf. § 82, stk. 2. Herefter kan bøden forhøjes yderligere med 10.000 kr., hvis der ved overtrædelsen er skærpende omstændigheder, jf. § 82, stk. 4. Bøden kan herefter forhøjes yderligere med 20.000 kr., hvis der ved overtrædelsen er særligt skærpende omstændigheder, jf. § 82, stk. 4-5.

Ved den særligt skærpende omstændighed om gentagelse, jf. § 82, stk. 5, nr. 4, forhøjes straffen yderligere, dvs. ud over de 20.000 kr., for hver gang virksomheden inden for en 4 års periode tidligere er straffet flere gange for en grov overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen.

For arbejdsgivere betyder det, at bøden ved gentagelse forhøjes yderligere med 10.000 kr. for hver gang, arbejdsgiveren inden for 4 års perioden tidligere er straffet flere gange for en grov overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen. Hvis der er to tidligere straffe, forhøjes bøden med i alt 30.000 kr. Hvis der er tre tidligere straffe, forhøjes bøden med i alt 40.000 kr. Hvis der er fire tidligere straffe, forhøjes bøden med i alt 50.000 kr., og tilsvarende progression, hvis der er fem eller flere tidligere straffe.

Endelig sker der herefter differentiering af den samlede bøde på baggrund af virksomhedens størrelse, dvs. antal ansatte, jf. § 82, stk. 6.

2.2.1.1. Grundbøde ved materielle overtrædelser af arbejdsmiljøloven

Grundbøden for materielle overtrædelser efter arbejdsmiljø-

lovens § 82, stk. 1, og § 83, stk. 1, fastsættes ud fra overtrædelsens grovhed. Bødestørrelserne for grundbøden er forudsat i lovbemærkningerne til lov nr. 1554 af 27. december 2019. Det følger af lovbemærkningerne til § 1, nr. 36 og nr. 39, jf. Folketingstidende 2019-20, A L 65, som fremsat.

Materielle overtrædelser er overtrædelser, der indebærer en direkte risiko for sikkerhed eller sundhed. Det kan f.eks. være svejsning uden brug af udsugning eller arbejde i højden uden sikring mod faren for nedstyrtning.

For materielle overtrædelser udmåles for arbejdsgivere som udgangspunkt en grundbøde på 24.600 kr. efter § 82, stk. 1 og § 83, stk. 1.

Visse materielle overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen er karakteriseret ved, at overtrædelserne har en sådan grovhed, at faren for skade på liv eller helbred eller den mulige skadevirkning generelt er større end ved almindelige materielle overtrædelser. Der kan f.eks. være tale om nedbrydningsarbejde uden rette sikkerhedsudstyr, udgravningsarbejde uden tilstrækkelig sikring mod jordsammenstyrtning og arbejde, hvor der er eksplosionsfare, kvælningsfare, forgiftningsfare eller fare for ætsning. I disse sager er udgangspunktet efter retspraksis en grundbøde på 44.600 kr. efter § 82, stk. 1 og § 83, stk. 1.

2.2.1.2. Højere bøde i gentagelsestilfælde

Det fremgår af § 82, stk. 5, nr. 4, at det skal betragtes som en særligt skærpene omstændighed, at den pågældende fysiske eller juridiske person inden for 4 år tidligere er straffet for en grov overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen. Bestemmelsen blev indført ved lov nr. 1869 af 29. december 2015, og ændret ved lov nr. 1554 af 27. december 2019.

Det er i forbindelse med indførelsen af den omhandlede bestemmelse forudsat, at enhver tidligere grov overtrædelse, der har medført en straf for overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen inden for 4 år forud for gerningstidspunktet for den aktuelle overtrædelse, tillægges gentagelsesvirkning ved bødens udmåling. Den tidligere sag skal således være afgjort ved bødevedtagelse eller endelig dom inden for 4 år forud for gerningstidspunktet for den aktuelle overtrædelse.

Det er uden betydning, om de tidligere straffe vedrører samme, lignende eller helt andre overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen. Det afgørende er, at både den tidligere lovovertrædelse og den aktuelle lovovertrædelse kan karakteriseres som en grov overtrædelse.

Perioden på 4 år var en del af en politisk aftale fra 26. marts 2015, fordi der fra politisk side var ønske om at forkorte perioden under hensyn til, at enhver tidligere grov overtrædelse, der har medført en afgjort straffesag, ville blive omfattet af § 82, stk. 5, nr. 4. Det er med indførelsen af bestemmelsen, forudsat, at den overtrædelse, der aktuelt er til pådømmelse, ligeledes er en grov overtrædelse.

Ved grove overtrædelser efter § 82, stk. 5, nr. 4, forstås de

sager, hvor der rejses direkte straffesager uden forudgående påbud. Det følger af bemærkningerne til § 1, nr. 7, jf. Folketingstidende 2015-16, A, L 31, som fremsat, side 13f, hvor også er angivet følgende eksempler på typiske områder for direkte straffesager uden foregående påbud:

- fare for nedstyrtning, fare for gennemstyrtning,
- manglende afstivning ved opstilling af betonelementer,
- fare for sammenstyrtning og sammenskridning ved jordarbejde,
- arbejde med farlige stoffer og materialer uden sikkerhedsforanstaltninger,
- arbejde ved farlige tekniske hjælpemidler, hvor der ikke er truffet foranstaltninger til at hindre fare for klemning,
- berøring med de bevægelige maskindele eller andre farlige situationer, hvis der er foretaget indgreb i det tekniske hjælpemiddel, så sikkerhedsfunktionerne er sat ud af funktion,
- uforsvarlig stabling/læsning med risiko for sammenskridning,
- uforsvarligt personløft,
- fare for ætsning, brand, kvælning, forgiftning og eksplosion og
- unges ulovlige arbejde.

Grove overtrædelser efter § 82, stk. 5, nr. 4, omhandler typisk overtrædelse af reglerne i § 38, stk. 1, om arbejdets udførelse, § 42, stk. 1, om arbejdsstedets indretning, § 45, stk. 1, om tekniske hjælpemidler m.v., § 48, stk. 1, om stoffer og materialer, eller kap. 10 om unges arbejde.

Juridisk enhed skal som hidtil forstås i overensstemmelse med lov om Det Centrale Virksomhedsregister (CVR).

§ 82, stk. 5, nr. 4, finder ikke anvendelse ved manglende efterkommelse af udstedte påbud. Det følger af lovbemærkningerne til § 1, nr. 7, jf. Folketingstidende 2015-16, A, L 31, som fremsat.

I de tilfælde, som ikke er omfattet af arbejdsmiljølovens § 82, stk. 5, nr. 4, vil det efter den almindelige regel i straffelovens § 81, nr. 1, kunne indgå som en skærpene omstændighed ved straffens fastsættelse, at pågældende tidligere er straffet af betyding.

Ved lov nr. 1554 af 27. december 2019 blev § 82, stk. 5, nr. 4, ændret, hvorefter straffen forhøjes yderligere for hver gang en arbejdsgiver eller andre, der har pligt efter arbejdsmiljøloven, inden for en 4 års periode tidligere er straffet flere gange for en grov overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen.

For arbejdsgivere betyder det, at bøden forhøjes yderligere med 10.000 kr. for hver gang, arbejdsgiveren inden for 4 års perioden tidligere er straffet flere gange for en grov overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen.

Det betyder, at hvis der er én tidligere straf inden for 4 års perioden, forhøjes bøden med 20.000 kr.

Hvis der er to tidligere straffe, forhøjes bøden med i alt 30.000 kr.: 20.000 kr. plus forhøjelsen på 10.000 kr. Hvis der er tre tidligere straffe, forhøjes bøden med i alt 40.000 kr.: 20.000 kr. plus en forhøjelse på 20.000 kr. Hvis der er fire tidligere straffe, forhøjes bøden med i alt 50.000 kr.: 20.000 kr. plus 30.000 kr.

En tilsvarende progression gælder, hvis der er fem eller flere tidligere straffe.

Eksempel på bødeberegning ved 1 tidligere straf:

Grundbøde, jf. § 82, stk. 1:	24.600 kr.
Skærpnde omstændigheder, jf. § 82, stk. 4, nr. 1	10.000 kr.
Særligt skærpnde omstændigheder, jf. § 82, stk. 5, nr. 4 (1 tidligere straf)	20.000 kr.
Differentiering, jf. 82, stk. 6 (50 %)	27.300 kr.
Beregnet bøde for det aktuelle forhold	81.900 kr.

Eksempel på bødeberegning ved 2 tidligere straffe:

Grundbøde, jf. § 82, stk. 1:	24.600 kr.
Skærpnde omstændigheder, jf. § 82, stk. 4, nr. 2	10.000 kr.
Særligt skærpnde omstændigheder, jf. § 82, stk. 5, nr. 4 (2 tidligere straffe)	30.000 kr.
Differentiering, jf. 82, stk. 6 (50 %)	32.300 kr.
Beregnet bøde for det aktuelle forhold	96.900 kr.

Eksempel på bødeberegning ved 3 tidligere straffe:

Grundbøde, jf. § 82, stk. 1:	24.600 kr.
Skærpnde omstændigheder, jf. § 82, stk. 4, nr. 2	10.000 kr.
Særligt skærpnde omstændigheder, jf. § 82, stk. 5, nr. 4 (3 tidligere straffe)	40.000 kr.
Differentiering, jf. 82, stk. 6 (50 %)	37.300 kr.
Beregnet bøde for det aktuelle forhold	111.900 kr.

Det er med ændringen af § 82, stk. 4, nr. 5 i lov nr. 1554 af 27. december 2019 i øvrigt ikke tilsigtet nogen ændring i anvendelsesområdet for § 82, stk. 4, nr. 5. Det følger af lovbemærkningerne til § 1, nr. 38, jf. Folketingstidende 2019-20, A L 65, som fremsat.

2.2.2. Beskæftigelsesministeriets overvejelser

Det følger af den politiske aftale, at der ønskes en generel

forhøjelse af bødeniveauet for virksomheder, der begår alvorlige arbejdsmiljøovertrædelser.

Der lægges op til at forhøje bøden ved alvorlige overtrædelser af arbejdsmiljøloven på to områder.

For det første ved at forhøje grundbøden for materielle overtrædelser af arbejdsmiljøloven. Derved opnås en generel forhøjelse af bødeniveauet i alle sager, hvor overtrædelserne indebærer en direkte risiko for sikkerheden eller sundheden

ifm. arbejdet, uanset om overtrædelsen har medført en ulykke.

Det nuværende bødeniveau for grundbøden for materielle overtrædelser forhøjes med 50 pct. Niveaulet for grundbøden til arbejdsgivere for materielle overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen er i dag på 24.600 kr. eller 44.600 kr. afhængig af overtrædelsens grovhed. Med forhøjelsen på 50 pct. forhøjes grundbøden fra 24.600 kr. til 36.900 kr. og fra 44.600 kr. til 66.900 kr.

For det andet ved at forhøje bøder for overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen yderligere, når arbejdsgiveren inden for 4 år tidligere er straffet for grove overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen (gentagelse). Derved sker en yderligere forhøjelse, når arbejdsgiveren tidligere har fået en bøde for overtrædelse af reglerne og derfor tidligere har haft alvorlige brud på arbejdsmiljøloven.

Den nuværende forhøjelse af bøden pga. gentagelse ved én tidligere straf forhøjes med 50 pct. Det betyder, at bøden ved gentagelse forhøjes fra 20.000 til 30.000 kr., når der er 1 tidligere straf for en grov overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen.

Bøden ved flere tidligere straffe forhøjes med 100 pct. fra 10.000 til 20.000 kr. for hver tidligere straf, når der er mere end én tidligere straf for en grov overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen.

2.2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at § 82, stk. 1, og § 83, stk. 1, ændres med henblik på at forhøje strafniveauet for materielle overtrædelser af arbejdsmiljøloven. Der henvises til afsnit 2.2.3.1.

Det foreslås at ændre i bestemmelsen om den særligt skærpende omstændighed om gentagelsesvirkning, jf. § 82, stk. 5, nr. 4, med henblik på at forhøje strafniveauet. Der henvises til afsnit 2.2.3.2.

Det forudsættes, at bødeniveauet for forhøjelser efter § 82, stk. 2, hvor grundbøden forhøjes med et tillæg på 2 gange grundbødebeløbet, når overtrædelsen har medført en ulykke med alvorlige personskade eller døden til følge, fortsat skal bevares.

Videre forudsættes det, at bødeniveauet på 10.000 kr. for forhøjelser, hvis der er skærpende omstændigheder, jf. § 82, stk. 4, fortsat skal bevares. Ligeledes forudsættes det, at bødeniveauet på 20.000 kr. for forhøjelser ved særligt skærpende omstændigheder, jf. § 82, stk. 5, nr. 1-3, fortsat skal bevares.

Endelig forudsættes det, at bødeniveauet for forhøjelser efter § 82, stk. 6, om differentiering efter virksomhedsstørrelse fortsat skal bevares. Dermed vil det fortsat være den samlede bøde med eventuelle forhøjelser på grund af alvorlig personskade eller død samt forhøjelse ved skærpende og særligt skærpende omstændigheder, der bliver forhøjet med

50 pct. for mellemstore virksomheder (9-34 ansatte), med 75 pct. for store virksomheder (35-99 ansatte) og med 100 pct. for meget store virksomheder (100 eller flere ansatte).

Arbejdstilsynets adgang til at anvende administrativt bødeforlæg for overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen vil følge af allerede gældende regler på området.

Fastsættelsen af straffen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne strafniveau vil kunne fraviges i op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

2.2.3.1. Forhøjelse af grundbøden ved materielle overtrædelser af arbejdsmiljøloven

Det foreslås, at § 82, stk. 1, og § 83, stk. 1, ændres med henblik på at forhøje strafniveauet for materielle overtrædelser af arbejdsmiljøloven.

For arbejdsgivere betyder det, at det forudsættes, at niveauet for grundbøden for materielle overtrædelser, som arbejdsgiveren er ansvarlig for, forhøjes henholdsvis fra 24.600 kr. til 36.900 kr. og fra 44.600 kr. til 66.900 kr. Det vil være overtrædelsens grovhed, der forudsættes at være afgørende for om grundbøden skal være 36.900 kr. eller 66.900 kr.

Anvendelsesområdet for en grundbøde på 36.900 kr. forudsættes at omfatte de overtrædelser af arbejdsmiljøloven, der indebærer en direkte risiko for sikkerhed eller sundhed. Dette svarer til de overtrædelsestyper, hvor grundbøden i dag udgør 24.600 kr. Der henvises til eksemplerne i beskrivelsen af gældende ret i afsnit 2.2.1.1.

Anvendelsesområdet for en grundbøde på 66.900 kr. forudsættes at omfatte de overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen, der har en sådan grovhed, at faren for skade på liv eller helbred eller den mulige skadevirkning generelt er større end ved almindelige materielle overtrædelser. Dette svarer til de overtrædelsestyper, hvor grundbøden i dag udgør 44.600 kr. Der henvises til beskrivelsen af gældende ret i afsnit 2.2.1.1.

Tabel 1 og 2 nedenfor illustrerer, hvordan forhøjelsen af grundbøden på 50 pct. får indvirkning på bødeniveauet for arbejdsgivere, der er ansvarlige for materielle overtrædelser af arbejdsmiljøloven (fordelt på virksomhedsstørrelse). Tabellerne er angivet med nuværende grundbøder og den foreslåede forhøjelse af grundbøden.

Når grundbøden forhøjes kan der ske en yderligere forhøjelse af bøden afhængig af sagens konkrete omstændigheder. Den afledte effekt er illustreret ved tabel 1 og 2, hvor det fremgår, hvordan forhøjelsen af grundbøden kan få betydning for den samlede bøde.

Tabel 1 viser bødeniveau for arbejdsgivere for forskellige

størrelser af virksomheder i sager, hvor der er sket en overtrædelse med både alvorlig personskade, en skærpende omstændighed, og en særligt skærpende omstændighed, hvor

grundbøden er 24.600 kr. (nuværende) og 36.900 kr. (foreslået).

Tablet 1

Bødeniveau for arbejdsgivere for forskellige størrelser af virksomheder i sager, hvor der er sket en overtrædelse med både alvorlig personskade, en skærpende omstændighed, og en særligt skærpende omstændighed, hvor grundbøden er 24.600 kr. (nuværende) og 36.900 kr. (foreslået).

	0-9 ansatte	0-9 ansatte	10-34 ansatte	10-34 ansatte	35-99 ansatte	35-99 ansatte	100 eller flere ansatte	100 eller flere ansatte
	Nuværende	Foreslået	Nuværende	Foreslået	Nuværende	Foreslået	Nuværende	Foreslået
Grundbøde	24.600	36.900	24.600	36.900	24.600	36.900	24.600	36.900
Alvorlig personskade/død	49.200	73.8000	49.200	73.8000	49.200	73.8000	49.200	73.8000
Pr. skærpende omstændighed	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Pr. særligt skærpende omstændighed*	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
Differentiering	-	-	51.900	70.350	77.850	105.525	103.800	140.700
I alt	103.800	140.700	155.700	211.050	181.650	246.225	207.600	281.400

Anm. : * Angår særligt skærpende omstændigheder, jf. § 82, stk. 5, nr. 1, 2 eller 3.
Kilde: Arbejdstilsynet .

Tablet 2 viser bødeniveau for arbejdsgivere for forskellige størrelser af virksomheder i sager, hvor der er sket en overtrædelse med både alvorlig personskade, en skærpende om-

stændighed, og en særligt skærpende omstændighed, hvor grundbøden er 44.600 kr. (nuværende) og 66.900 kr. (foreslået).

Tablet 2

Bødeniveau for arbejdsgivere for forskellige størrelser af virksomheder i sager, hvor der er sket en overtrædelse med både alvorlig personskade, en skærpende omstændighed, og en særligt skærpende omstændighed, hvor grundbøden er 44.600 kr. (nuværende) og 66.900 kr. (foreslået)

	0-9 ansatte	0-9 ansatte	10-34 ansatte	10-34 ansatte	35-99 ansatte	35-99 ansatte	100 eller flere ansatte	100 eller flere ansatte
	Nuværende	Foreslået	Nuværende	Foreslået	Nuværende	Foreslået	Nuværende	Foreslået
Grundbøde	44.600	66.900	44.600	66.900	44.600	66.900	44.600	66.900
Alvorlig personskade/død	89.200	133.800	89.200	133.800	89.200	133.800	89.200	133.800
Pr. skærpende omstændighed	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Pr. særligt skærpende omstændighed*	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
Differentiering	-	-	81.900	115.350	122.850	173.025	163.800	230.700
I alt	163.800	230.700	245.700	346.050	286.650	403.725	327.600	461.400

Anm. : * Angår særligt skærpende omstændighed, jf. § 82, stk. 5, nr. 1, 2 eller 3.
Kilde: Arbejdstilsynet

2.2.3.2. Bødeskærpelse i gentagelsestilfælde

Det foreslås, at arbejdsmiljølovens § 82, stk. 5, nr. 4, ændres, og det forudsættes herved, at straffen forhøjes yderligere, når den pågældende fysiske eller juridiske person inden for 4 år tidligere er straffet en eller flere gange for grov overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen.

For arbejdsgivere forudsættes det med lovforslaget, at bøden forhøjes med 30.000 kr. ved én tidligere straf indenfor 4 års perioden. Bøden forhøjes yderligere med 20.000 kr. for hver gang, arbejdsgiveren inden for 4 års perioden tidligere er straffet flere gange for en grov overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen.

Det betyder, at forhøjelsen af bøden pga. gentagelse, vil udgøre 30.000 kr., når arbejdsgiveren inden for 4 år tidligere er straffet for én grov overtrædelse af arbejdsmiljølovgiv-

ningen. Forhøjelsen af bøden pga. gentagelse vil udgøre 50.000 kr. (30.000 + 20.000 kr.) når arbejdsgiveren inden for 4 år tidligere er straffet for to grove overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen, og forhøjelsen af bøden pga. gentagelse vil udgøre 70.000 kr. (30.000 kr. + 2 x 20.000 kr.), når arbejdsgiveren inden for 4 år tidligere er straffet for tre grove overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen osv.

Det betyder, at hvis der er to tidligere straffe forhøjes bøden med i alt 50.000 kr. (30.000 + 20.000). Hvis der er tre tidligere straffe, forhøjes bøden med i alt 70.000 kr. (30.000 + 40.000) Hvis der er fire tidligere straffe, forhøjes bøden med i alt 90.000 kr. (30.000 + 60.000).

Der sigtes mod tilsvarende progression, hvis der er fem eller flere tidligere straffe.

Eksempel på bødeberegning ved 1 tidligere straf:

Grundbøde, jf. § 82, stk. 1:	36.900 kr.
Skærpende omstændigheder, jf. § 82, stk. 4, nr. 1	10.000 kr.
Særligt skærpende omstændigheder, jf. § 82, stk. 5, nr. 4 (1 tidligere straf)	30.000 kr.
Differentiering, jf. 82, stk. 6 (50 %)	38.450 kr.
Beregnet bøde for det aktuelle forhold	115.350 kr.

Eksempel på bødeberegning ved 2 tidligere straffe:

Grundbøde, jf. § 82, stk. 1:	36.900 kr.
Skærpende omstændigheder, jf. § 82, stk. 4, nr. 2	10.000 kr.
Særligt skærpende omstændigheder, jf. § 82, stk. 5, nr. 4 (2 tidligere straffe)	50.000 kr.
Differentiering, jf. 82, stk. 6 (50 %)	48.450 kr.
Beregnet bøde for det aktuelle forhold	145.350 kr.

Eksempel på bødeberegning ved 3 tidligere straffe:

Grundbøde, jf. § 82, stk. 1:	36.900 kr.
Skærpende omstændigheder, jf. § 82, stk. 4, nr. 2	10.000 kr.
Særligt skærpende omstændigheder, jf. § 82, stk. 5, nr. 4 (3 tidligere straffe)	70.000 kr.
Differentiering, jf. 82, stk. 6 (50 %)	58.450 kr.
Beregnet bøde for det aktuelle forhold	175.350 kr.

Det er med lovforslaget i øvrigt ikke tilsigtet nogen ændring i anvendelsesområdet for § 82, stk. 4, nr. 5.

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Der er ved aftalen om styrket indsats mod social dumping afsat 10,8 mio. kr. i 2024, 12,8 mio. kr. i 2025, 17,8 mio. kr. i 2026, 19,7 mio. kr. i 2027 og 19,2 mio. kr. (alle beløb i 2024-pl) årligt derefter til intensiveret tilsyn med virksomheder med mange overtrædelser og entreprenørstop ved mange gentagne alvorlige overtrædelser. Lovforslaget medfører behov for it-udvikling i Arbejdstilsynet. Udgifterne hertil afholdes inden for den samlede ramme til intensiveret tilsyn og entreprenørstop. Herudover vurderes lovforslaget at have begrænsende økonomiske konsekvenser for politiet, anklagemyndigheden og domstolene, som håndteres inden for myndighedernes eksisterende økonomiske rammer.

Ved udarbejdelsen af lovforslaget har de syv principper for digitaliseringsklar lovgivning været overvejet.

Lovforslaget lever op til princip 1 om enkle og klare regler, da lovforslaget er udformet med en klar beskrivelse af hvad der skal til for, at Arbejdstilsynet kan afgive påbud om entreprenørstop, og hvilke forpligtelser entreprenøren, der har indgået aftale med bygherren om udførelse af arbejde på en byggepladsen har forud for og efter et entreprenørstop.

I forbindelse med princip 2 om digital kommunikation, vurderes det, at krav om obligatorisk digital kommunikation ikke er hensigtsmæssigt at indføre, da påbud om entreprenørstop i praksis kun at ville blive anvendt i få tilfælde. Arbejdstilsynets tilsyn forud for et påbud om entreprenørstop vil ske som led i det nuværende tilsyn med overholdelse af arbejdsmiljølovgivningen. Arbejdsgange og kommunikation er derfor allerede i videst muligt omfang automatiseret og digital, f.eks. med autogenerering af breve og skabeloner til afgørelse. Det skyldes, at Arbejdstilsynets sagsgange i forbindelse med tilsyn og afgørelser efter arbejdsmiljøloven allerede er digitale.

I forbindelse med princip 3 om automatisk sagsbehandling, vurderes det, at påbud om entreprenørstop kræver udøvelse af et fagligt skøn. Automatisk sagsbehandling anses derfor ikke for at være relevant for dette lovforslag.

I forhold til princip 5 om tryk og sikker datahåndtering vurderes det, at lovforslaget ikke giver anledning til særlige opmærksomhedspunkter i forhold til en tryk og sikker håndtering af virksomhedernes data.

De øvrige principper for digitaliseringsklar lovgivning vurderes ikke at give anledning til særlige bemærkninger for forslaget.

Forslaget forventes ikke at medføre implementeringskonsekvenser for regionerne og kommunerne.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Forslaget om indførelse af regler, hvor Arbejdstilsynet kan påbyde en entreprenør, der har indgået aftale med en byggherre om arbejde på en byggeplads, at sørge for at standse sit eget og underentreprenørernes arbejde på byggepladsen (entreprenørstop), vurderes i praksis kun at ville blive anvendt i få tilfælde. Reglerne anvendes i særlige tilfælde, hvor virksomhederne på byggepladsen på trods af Arbejdstilsynets gentagne tilsynsbesøg og påbud, bliver ved med at overtræde arbejdsmiljøreglerne med fare for de ansattes sikkerhed og sundhed. Hvis arbejdsmiljølovgivningen overholdes af virksomhederne på byggepladsen, vil reglerne om entreprenørstop ikke finde anvendelse, og reglerne vil derfor ikke have økonomiske eller administrative konsekvenser.

I de få tilfælde, hvor reglerne om entreprenørstop finder anvendelse, kan der være underentreprenører eller entreprenøren selv, der skal standse arbejdet, selv om de ikke har overtrådt arbejdsmiljølovgivningen.

Vurderingen af de økonomiske og administrative konsekvenser er vanskelig at kvalificere. Det skyldes for det første manglende data om bygge- og anlægsprojekter i Danmark opdelt efter hvor mange entreprenører, der er involveret i forskellige typer bygge- og anlægsprojekter samt hvor mange beskæftigede de enkelte projekter involverer. For det andet vil den aktuelle økonomiske situation for de enkelte virksomheder på byggepladsen variere betydeligt ved et påbud om entreprenørstop. De økonomiske konsekvenser af et entreprenørstop vil afhænge af, hvilke byggepladser, der omfattes af et entreprenørstop, og hvornår i byggeriet det sker. De økonomiske konsekvenser vil bl.a. være påvirket af, hvor mange entreprenører og beskæftigede, der er omfattet af entreprenørstop, størrelsen af det pågældende byggeri, karakteren af opgaven, organiseringen af byggeriet, hvilken fase, byggeriet er i, når entreprenørstopet afgives, og hvor lang tid det tager at rette op på arbejdsmiljøforholdene på byggepladsen under et entreprenørstop. Særligt kritiske faser i byggeprocessen er bl.a. tæt på afleveringstidspunktet for færdiggørelse af bygge- eller anlægsprojektet. De økonomiske konsekvenser kan i konkrete tilfælde være betydelige for en eller flere virksomheder på byggepladsen. I andre tilfælde vil de økonomiske konsekvenser være mindre betydelige.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Forslaget vurderes ikke at have administrative konsekvenser for borgerne.

6. Klimamæssige konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at have klimamæssige konsekvenser.

7. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at have miljø- og naturmæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Forslaget vurderes ikke at have EU-retlige konsekvenser.

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 27. september 2024 til den 25. oktober 2024 (28 dage) været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Advokatsamfundet, Akademikerne, Ankestyrelsen, Arbejds-

miljøklagenævnet, Arbejdsmiljørådet, Arbejdsmiljørådgi-verne, Business Danmark, Bygge-, Anlægs- og Trækartellet, Bygherreforeningen, Bygningsstyrelsen, Centralorganisationernes Fællesudvalg, Danmarks Frie Fagforening, Dansk Arbejdsgiverforening (DA), Danske Advokater, Danske Regioner, Datatilsynet, Den Kooperative Arbejdsgiver- og Interesseorganisation i Danmark, Dommerforeningen, Dommerfuldmægtigforeningen, Erhvervsstyrelsens Område for Bedre Regulering (OBR), Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH), Fagligt Fælles Forbund, Finansrådet, Finanstilsynet, Gartneri-, Land- og Skovbrugets Arbejdsgivere, KL, Kristelig Arbejdsgiverforening, Kristelig Fagbevægelse, Københavns Byret, Landbrug og Fødevarer, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Lederne, Medarbejder- og Kompetencestyrelsen, Offentligt Ansattes Organisationer, Producentforeningen, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Østre Landsret, Rigsadvokaten, Rigsrevisionen, SMVdanmark og Trafikstyrelsen.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Der er afsat 10,8 mio. kr. i 2024, 12,8 mio. kr. i 2025, 17,8 mio. kr. i 2026, 19,7 mio. kr. i 2027 og 19,2 mio. kr. årligt derefter til, at Arbejdstilsynet kan gennemføre intensiveret tilsyn med virksomheder med mange afgørelser og entreprenørstop ved mange gentagne alvorlige overtrædelser. Lovforslaget vurderes at have begrænsende økonomiske konsekvenser for politiet, anklagemyndigheden og domstolene, som håndteres inden for disse myndigheders eksisterende økonomiske rammer.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Lovforslaget medfører behov for it-udvikling i Arbejdstilsynet. Udgifterne hertil afholdes inden for den samlede ramme til intensiveret tilsyn og entreprenørstop. Lovforslaget forventes ikke at medføre implementeringskonsekvenser for regionerne og kommunerne.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Der kan være merudgifter for erhvervslivet, hvis der afgives påbud om entreprenørstop. Udgifterne er svære at kvalificere,

		da de afhænger af bl.a. det ramte antal beskæftigede, størrelsen på byggeriet, tidspunkt i byggeproces mv. Entreprenørstop forventes i praksis kun anvendt i få tilfælde.
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Meget begrænsede administrative konsekvenser.
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Klimamæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Forslaget vurderes ikke at have EU-retlige konsekvenser.	
Er i strid med de principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det fremgår af arbejdsmiljølovens § 2, stk. 3, nr. 5, at § 58 om vejtransport også gælder for arbejde, der ikke udføres for en arbejdsgiver, og for det arbejde, der udføres for en arbejdsgiver som nævnt i § 2, stk. 2.

Det foreslås, at ændre § 2, stk. 3, nr. 5, således at »vejtransport og« ændres til: »vejtransport,«.

Den foreslåede ændring er en konsekvens som følge af den foreslåede ændring i lovforslagets § 1, nr. 3, hvor der indsættes et nyt nr. 7. Ændringen vil medføre, at der kan indsættes et nyt nummer i opstillingen af, hvilke bestemmelser, der finder anvendelse efter § 2, stk. 3.

Til nr. 2

Det fremgår af arbejdsmiljølovens § 2, stk. 3, nr. 6, at kapitel 8 a om autorisation til nedrivning af asbestholdigt materiale også gælder for arbejde, der ikke udføres for en arbejdsgiver, og for det arbejde, der udføres for en arbejdsgiver som nævnt i § 2, stk. 2.

Det foreslås at ændre § 2, stk. 3, nr. 6, således, at »kapitel 8 a om autorisation til nedrivning af asbestholdigt materiale.« ændres til: »kapitel 8 a om autorisation til nedrivning af asbestholdigt materiale og«.

Den foreslåede ændring er en konsekvens som følge af den foreslåede ændring i lovforslagets § 1, nr. 3, hvor der indsættes et nyt nr. 7. Ændringen vil medføre, at der kan indsættes et nyt nummer i opstillingen af, hvilke bestemmelser, der finder anvendelse efter § 2, stk. 3.

Til nr. 3

Det fremgår af arbejdsmiljølovens § 2, stk. 3, nr. 1-6, at en række af lovens bestemmelser gælder for arbejde, der ikke udføres for en arbejdsgiver. Det kaldes også lovens udvidede område.

Det betyder, at de oplyste bestemmelser i § 2, stk. 3, gælder, når det f.eks. er arbejdsgiveren selv, en selvstændig uden ansatte, eller en privatperson, der udfører arbejdet.

Det foreslås, at der i § 2, stk. 3, indsættes et nr. 7, hvorefter entreprenørers pligt til at standse entreprenørers og underentreprenørers arbejde på byggepladsen efter påbud efter § 77 a (entreprenørstop) omfattes af lovens udvidede område.

Det betyder, at der vil kunne gives påbud efter § 77 a til

en entreprenør, selv om denne ikke er arbejdsgiver, og at strakspåbud, jf. § 77, stk. 1, fra Arbejdstilsynet til entreprenører eller underentreprenører, der ikke er arbejdsgivere, kan indgå som grundlag for Arbejdstilsynets påbud efter § 77 a om entreprenørstop.

Til nr. 4

Efter gældende arbejdsmiljøregler kan Arbejdstilsynet ikke afgive påbud til entreprenører om deres underentreprenørers arbejde på en byggeplads.

Det foreslås i 77 a, stk. 1, at Arbejdstilsynet kan påbyde en entreprenør, der har indgået aftale med bygherren om udførelse af arbejde på en byggeplads, at standse alt arbejde, der er omfattet af entreprenørens aftale med bygherren, uanset om arbejdet udføres af entreprenøren eller af underentreprenører (entreprenørstop), jf. dog stk. 3 og 4.

Det vil betyde, at entreprenøren efter et påbud efter § 77 a, skal sørge for at standse såvel sit eget arbejde som alle underentreprenørers arbejde på byggepladsen. Påbuddet om entreprenørstop vil gælde i forhold til alle underentreprenører uanset hvor langt nede i kæden af underentreprenører, de pågældende underentreprenører befinder sig.

Påbuddet om entreprenørstop vil også gælde for arbejde, der udføres af underentreprenører, der ikke forud for eller i forbindelse med påbuddet om entreprenørstop har fået påbud af Arbejdstilsynet, jf. arbejdsmiljølovens § 77, stk. 1, på byggepladsen. Tilsvarende vil påbuddet om entreprenørstop også gælde for entreprenørens eget arbejde på byggepladsen, selvom entreprenøren ikke forud for eller i forbindelse med påbuddet om entreprenørstop har fået påbud af Arbejdstilsynet, jf. arbejdsmiljølovens § 77, stk. 1, på byggepladsen.

Arbejde, der skal standses som følge af entreprenørstoppet, vil typisk være bygge- og anlægsarbejde, men kan også være andet arbejde, f.eks. arbejde som udføres af en landmåler.

Arbejdstilsynet vil kunne afgive et påbud om entreprenørstop, når forudsætningerne i § 77 a, stk. 1, nr. 1-5, er opfyldte.

Et påbud om entreprenørstop vil være en afgørelse i forvaltningslovens forstand.

Det betyder, at et påbud om entreprenørstop vil kunne påklages til Arbejdstilsynets klagenævnet efter arbejdsmiljølovens § 81.

Det foreslås i 77 a, stk. 1, nr. 1, at Arbejdstilsynet kan afgive påbud om entreprenørstop, når Arbejdstilsynet har intensiveret sit tilsyn med byggepladsen i ca. 4 uger og forinden skriftligt har meddelt entreprenøren om dette.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at et påbud om entreprenørstop forudsætter, at Arbejdstilsynet har intensiveret sit tilsyn med arbejdet på byggepladsen i ca. 4 uger.

En intensivering af tilsynet vil betyde, at Arbejdstilsynet

gennemfører hyppige tilsynsbesøg på byggepladsen med henblik på at følge virksomhederne på byggepladsen tæt, herunder særligt dem, der vedvarende begår alvorlige overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen.

Arbejdstilsynet vil intensivere sit tilsyn på byggepladsen i ca. 4 uger. Ved ca. 4 uger skal forstås 28 dage fra Arbejdstilsynet har afgivet meddelelse til entreprenøren om intensivering af tilsynet på byggepladsen, og op til 3 dage før eller 3 dage efter de 28 dage.

Det vil betyde, at Arbejdstilsynet kan afgive varsel til entreprenøren om entreprenørstop nogle dage inden eller nogle dage efter, at der er gået 28 dage fra Arbejdstilsynet har afgivet meddelelse til entreprenøren om intensivering af tilsynet på byggepladsen.

Hvis Arbejdstilsynet ikke har fundet grundlag for at afgive varsel om påbud om entreprenørstop senest 31 dage efter, at Arbejdstilsynet har afgivet meddelelse til entreprenøren om intensivering af tilsynet på byggepladsen, vil Arbejdstilsynet afslutte sin intensivering af tilsynet.

Arbejdstilsynet vil underrette entreprenøren, når byggepladsen ikke længere er under intensiveret tilsyn. Arbejdstilsynet vil samtidig orientere bygherren, når byggepladsen ikke længere er under intensiveret tilsyn.

Arbejdstilsynets skriftlige meddelelse til entreprenøren forud for Arbejdstilsynets intensivering af tilsynet med virksomhederne på byggepladsen vil skulle indeholde oplysninger om baggrunden for intensiveringen af tilsynet, og at yderligere alvorlige overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen på byggepladsen vil kunne medføre et varsel om risiko for et entreprenørstop.

På byggepladser, hvor der er flere entreprenører, der har indgået aftale med bygherren om arbejde på en byggeplads, vil Arbejdstilsynet give den skriftlige meddelelse til disse entreprenører. Det kan f.eks. være på byggepladser, der er organiseret med fagentrepriser.

Arbejdstilsynet vil, samtidig med meddelelsen til entreprenøren, orientere bygherren om, at tilsynet vil intensivere sit tilsyn med virksomhederne på byggepladsen.

Det foreslås i § 77 a, stk. 1, nr. 2, at Arbejdstilsynet kan afgive påbud om entreprenørstop, når entreprenøren og mindst en underentreprenør eller mindst to underentreprenører på byggepladsen, i den periode, hvor Arbejdstilsynet har intensiveret sit tilsyn, jf. nr. 1, har fået flere påbud fra Arbejdstilsynet om overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen om forhold, der skal bringes i orden straks på grund af betydelig fare for de ansattes eller andres sikkerhed eller sundhed, jf. § 77, stk. 1,

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at et påbud om entreprenørstop forudsætter, at mindst to virksomheder, der udfører arbejde på byggepladsen har fået påbud fra Arbejdstilsynet om forhold, der skal bringes i orden straks på grund

af betydelig fare for de ansattes eller andres sikkerhed eller sundhed, jf. § 77, stk. 1. De mindst to virksomheder kan være entreprenøren selv og én underentreprenør. Det kan også være mindst to underentreprenører.

Den foreslåede bestemmelse vil videre medføre, at de påbud efter § 77, stk. 1, der skal indgå som grundlag for et påbud om entreprenørstop, er strakspåbud til de enkelte virksomheder på byggepladsen om overtrædelser, som nødvendiggør, at faren straks imødegås ved effektive foranstaltninger. Det vil sige strakspåbud, hvor der ved overtrædelser er betydelig fare for ansattes eller andres sikkerhed og sundhed.

Flere påbud efter § 77, stk. 1, som grundlag for et påbud om entreprenørstop, vil betyde, at Arbejdstilsynet samlet set skal have afgivet flere påbud til virksomhederne, der udfører arbejde i perioden for Arbejdstilsynets intensiverede tilsyn på byggepladsen. Det betyder, at flere påbud efter § 77, stk. 1, enten kan være afgivet til to virksomheder, der udfører arbejde på byggepladsen eller være afgivet til flere virksomheder, som hver især har fået påbud efter § 77, stk. 1.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne nedenfor til nr. 3 om betydningen af antallet af påbud efter § 77, stk. 1, som grundlag for et påbud om entreprenørstop.

Det foreslås i § 77 a, stk. 1, nr. 3, at Arbejdstilsynet kan afgive påbud om entreprenørstop, når der ud fra overtrædelsens karakter og antallet af påbud vurderes at være nærliggende risiko for, at påbuddene til entreprenøren og underentreprenørerne, jf. § 77, stk. 1, ikke er tilstrækkelige til at sikre den nødvendige forebyggelse af alvorlige arbejdsulykker og sundhedsskadelige påvirkninger på byggepladsen.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at antallet af påbud om overtrædelser til de enkelte virksomheder på byggepladsen, har betydning for, hvornår der er grundlag for, at Arbejdstilsynet kan afgive påbud om entreprenørstop, herunder også for hvornår Arbejdstilsynet afgiver varsel om entreprenørstop til entreprenøren. Der henvises til de specielle bemærkninger til § 77 a, stk. 1, nr. 4 om Arbejdstilsynets varsel til entreprenøren forud for et muligt påbud om entreprenørstop.

Antallet af strakspåbud, efter § 77, stk. 1, der skal til for, at Arbejdstilsynet varsler entreprenøren om entreprenørstop, vil afhænge af antallet af beskæftigede på byggepladsen og af byggepladsens organisering. Derved vil der blive taget højde for forskellen i aktiviteterne på små og store byggepladser og den måde, som arbejdet på byggepladserne er organiseret, herunder om bygherren har indgået aftale med en eller flere entreprenører om udførelse af arbejde på byggepladsen. Der henvises til de specielle bemærkninger til § 77 a, stk. 1, nr. 4, om Arbejdstilsynets varsel til entreprenøren forud for et muligt påbud om entreprenørstop.

Den foreslåede bestemmelse vil endvidere medføre, at karakteren af overtrædelserne i påbuddene til de enkelte virksomheder på byggepladsen har betydning for, hvornår Ar-

bejdstilsynet afgiver varsel om entreprenørstop til entreprenøren.

De overtrædelser, der indgår i det samlede grundlag for varsel om entreprenørstop, er overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen om forhold, der skal bringes i orden straks på grund af betydelig fare for de ansattes eller andres sikkerhed eller sundhed. De konkrete omstændigheder bag de enkelte overtrædelser kan variere, og de vil blive tillagt betydning for, hvor mange påbud der skal være afgivet for, at Arbejdstilsynet varsler entreprenøren om entreprenørstop.

Nogle strakspåbud, efter § 77, stk. 1, vedrører overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen, der indebærer en betydelig fare for de ansattes sikkerhed eller sundhed. Andre påbud vedrører overtrædelser, der derudover har en sådan grovhed, at faren for skade på liv eller helbred eller den mulige skadevirkning generelt er meget stor. Det kan f.eks. være nedbrydningsarbejde uden det rette sikkerhedsudstyr, udgravningsarbejde uden tilstrækkelig sikring mod jordsammenstyrtning og arbejde, hvor der er eksplosionsfare, kvælningsfare, forgiftningsfare eller fare for ætsning. Nogle påbud afgives vedrørende overtrædelser, hvor der er sket en alvorlig arbejdsulykke. Andre påbud vedrører overtrædelser, hvor der alene har været en fare for skade på liv eller helbred. Nogle påbud vedrører overtrædelser, der alene har betydning for en enkelt virksomhed eller en enkelt ansat på byggepladsen. Andre påbud vedrører overtrædelser, der har betydning for sikkerheden eller sundheden for flere virksomheder eller flere ansatte.

Det foreslås i § 77 a, stk. 1, nr. 4, at Arbejdstilsynet kan afgive påbud om entreprenørstop, når Arbejdstilsynet under det intensiverede tilsyn har varslet entreprenøren skriftligt om risikoen for et påbud om entreprenørstop.

Den foreslåede bestemmelse vil sammenholdt med bestemmelsen i stk. 1, nr. 3, medføre, at antallet af strakspåbud efter § 77, stk. 1, fra Arbejdstilsynet til virksomhederne, der udfører arbejde på byggepladsen, vil have betydning for, om Arbejdstilsynet vil kunne give varsel om entreprenørstop til entreprenøren.

Det forudsættes, at antallet af påbud, jf. § 77, stk. 1, til virksomhederne forud for et varsel om påbud om entreprenørstop til entreprenøren, vil skulle være i størrelsesorden ca. 5-15 påbud. Påbuddene skal være afgivet til minimum to virksomheder, jf. bemærkningerne til § 77 a, stk. 1, nr. 2 ovenfor.

På mindre byggepladser, hvor der er færre beskæftigede (50 beskæftigede eller derunder) vil antallet af påbud, jf. § 77, stk. 1, forud for et varsel om entreprenørstop være i den lavere ende af ca. 5-15 påbud. Det vil gælde tilsvarende for byggepladser, der er organiseret ved, at bygherren har indgået aftaler med flere entreprenører om udførelsen af arbejdet på byggepladsen (fagentrepriser).

På større byggepladser, hvor der er mange beskæftigede (over 50 beskæftigede), vil antallet af påbud, jf. § 77, stk. 1,

forud for et varsel om entreprenørstop være i den højere ende af ca. 5-15 påbud. Det vil gælde tilsvarende for byggepladser, der er organiseret ved, at bygherren har indgået aftale med en enkelt entreprenør om udførelsen af arbejdet på byggepladsen (f.eks. hoved- og totalentrepriser).

Den foreslåede bestemmelse vil sammenholdt med bestemmelsen i stk. 1, nr. 3, medføre, at karakteren af strakspåbud efter § 77, stk. 1, har betydning for, om Arbejdstilsynet vil kunne give varsel om entreprenørstop, og jo flere af de ca. 5-15 afgivne påbud, hvor overtrædelsen har en sådan grovhed, at faren for skade på liv eller helbred eller den mulige skadevirkning generelt er meget stor, eller hvor overtrædelsen har betydning for sikkerheden eller sundheden for flere virksomheder eller flere ansatte, desto færre påbud i spændet på de ca. 5-15 skal der til for, at Arbejdstilsynet vurderer, at der vil være grundlag for at afgive et varsel om entreprenørstop.

Arbejdstilsynet vil afgive varsel ud fra en samlet vurdering af, om der ud fra karakteren af overtrædelserne og antallet af påbud, jf. § 77, stk. 1, til de enkelte virksomheder på byggepladsen vil være en nærliggende risiko for, at påbuddene til entreprenøren og underentreprenørerne ikke er tilstrækkelige til at sikre den nødvendige forebyggelse af alvorlige arbejdsulykker og sundhedsskadelige påvirkninger på byggepladsen.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at Arbejdstilsynet skriftligt varsler entreprenøren, der har indgået aftale med en bygherre om arbejde på en byggeplads, inden tilsynet afgiver påbud om entreprenørstop.

Det skriftlige varsel til entreprenøren vil indeholde oplysning om, at såfremt der sker yderligere overtrædelser, vil Arbejdstilsynet kunne give påbud om entreprenørstop. Arbejdstilsynet vil samtidig orientere bygherren om varslet til entreprenøren.

Arbejdstilsynet underretter entreprenøren, når varslet om entreprenørstop ophæves, og intensiveringen af tilsynet afsluttes. Arbejdstilsynet vil samtidig orientere bygherren, når varslet til entreprenøren ophæves og intensiveringen af tilsynet afsluttes.

Det foreslås i § 77 a, stk. 1, nr. 5, at Arbejdstilsynet kan afgive påbud om entreprenørstop, når Arbejdstilsynet inden for ca. en uge efter varslet har afgivet yderligere strakspåbud, jf. § 77, stk. 1, til entreprenøren eller en underentreprenør.

Den foreslåede bestemmelse vil sammenholdt med bestemmelsen i stk. 1, nr. 3, medføre, at antallet af strakspåbud efter § 77, stk. 1, fra Arbejdstilsynet til virksomhederne, der udfører arbejde på byggepladsen, vil have betydning for, om Arbejdstilsynet vil kunne afgive påbud om entreprenørstop.

Det forudsættes, at Arbejdstilsynet kan give påbud om entreprenørstop, hvis der efter varslet, jf. § 77 a, stk. 1, nr. 4,

afgives yderligere ca. 2-5 strakspåbud, jf. § 77, stk. 1, i forbindelse med ca. 1-2 tilsynsbesøg inden for ca. 1 uge.

Ved ca. en uge skal forstås 7 dage fra Arbejdstilsynet har afgivet varsel om risiko for entreprenørstop til entreprenøren og op til 2 dage før eller 2 dage efter de 7 dage.

Det vil betyde, at Arbejdstilsynet kan afgive påbud om entreprenørstop til entreprenøren 2 dage inden eller 2 dage efter, at der er gået 7 dage fra Arbejdstilsynet har afgivet varsel om entreprenørstop til entreprenøren.

Karakteren af påbuddene har betydning for, om Arbejdstilsynet afgiver påbud om entreprenørstop. Det betyder f.eks., at jo flere af de ca. 2-5 strakspåbud, jf. § 77, stk. 1, efter varslet, der har en sådan grovhed, at faren for skade på liv eller helbred eller den mulige skadevirkning generelt er meget stor, eller hvor overtrædelsen har medført en alvorlig arbejdsulykke eller hvor overtrædelsen har betydning for sikkerheden eller sundheden for flere virksomheder eller flere ansatte, desto færre påbud i spændet på de ca. 2-5 strakspåbud skal der til for, at Arbejdstilsynet vil vurdere, at der vil være grundlag for at afgive et entreprenørstop.

Arbejdstilsynet vil foretage en samlet vurdering af overtrædelserne i alle de strakspåbud med overhængende og/eller betydelig fare, der er afgivet til de enkelte virksomheder på byggepladsen, under det intensiverede tilsyn, når det skal vurderes, om der vil være en nærliggende risiko for, at strakspåbuddene efter § 77, stk. 1, ikke er tilstrækkelige til at sikre den nødvendige forebyggelse af alvorlige arbejdsulykker og sundhedsskadelige påvirkninger på byggepladsen. Dette indebærer bl.a., at det ikke vil være en betingelse for, at Arbejdstilsynet kan give påbud om entreprenørstop, at de ca. 2-5 strakspåbud, der er afgivet efter varslet, er rettet mod flere virksomheder, når blot der i det samlede vurderingsgrundlag indgår påbud om overtrædelser til entreprenøren selv og mindst en underentreprenør eller mindst to af underentreprenørerne på byggepladsen.

Hvis Arbejdstilsynet ikke har fundet grundlag for at afgive påbud om entreprenørstop senest 9 dage efter, at Arbejdstilsynet har afgivet varsel om entreprenørstop til entreprenøren, vil Arbejdstilsynet afslutte sin intensivering af tilsynet.

Arbejdstilsynet vil underrette entreprenøren, når byggepladsen ikke længere er under intensiveret tilsyn. Arbejdstilsynet vil samtidig orientere bygherren, når byggepladsen ikke længere er under intensiveret tilsyn.

Det foreslås i § 77 a, stk. 2, at entreprenøren skal orientere underentreprenørerne om Arbejdstilsynets varsel efter stk. 1, nr. 4, og om Arbejdstilsynets påbud om at standse arbejdet efter stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at det påhviler entreprenøren, der har indgået aftale med bygherren om udførelse af arbejde på byggepladsen, at orientere underentreprenørerne på byggepladsen om Arbejdstilsynets varsel og om Arbejdstilsynets påbud om entreprenørstop. Det betyder,

at det er entreprenøren, og ikke Arbejdstilsynet, der skal orientere underentreprenørerne på byggepladsen om, at Arbejdstilsynet har givet varsel om entreprenørstop og påbud om entreprenørstop.

Der vil ikke gælde formkrav til, hvordan entreprenøren skal orientere underentreprenørerne.

Det foreslås i § 77 a, stk. 3, at det uanset påbud om entreprenørstop vil være tilladt at udføre arbejde, der tjener til at efterkomme påbud efter § 77, stk. 1, der skal efterkommes straks, og som er afgivet forud for eller samtidig med påbuddet om entreprenørstop.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at arbejde på byggepladsen, som tjener til at efterkomme påbud fra Arbejdstilsynet, gerne må udføres, selvom der er givet påbud til entreprenøren om at standse alt arbejde på byggepladsen. Det vil dog alene gælde arbejde, der tjener til at efterkomme påbud til entreprenøren eller underentreprenørerne, hvor fristen for at efterkomme påbuddene er sat til straks af Arbejdstilsynet.

Strakspåbud, jf. § 77, stk. 1, som påbyder entreprenøren eller underentreprenøren at bringe forholdet i orden straks, hvor der foreligger en betydelig fare for ansattes eller andres sikkerhed og sundhed i en konkret situation, vil kunne udbedres under et entreprenørstop.

Strakspåbud, jf. § 77, stk. 1, til entreprenøren eller underentreprenøren, hvor der foreligger en overhængende, betydelig fare for ansattes eller andres sikkerhed og sundhed som nødvendiggør, at faren straks imødegås ved effektive foranstaltninger, vil kunne udbedres under et entreprenørstop.

Også strakspåbud, jf. § 77, stk. 1, til entreprenøren eller underentreprenøren om at bringe forholdet i orden straks, fordi formålet med afgørelsen forspildes, hvis der ikke træffes foranstaltninger straks, eller fordi et påbud faktisk kan efterkommes med det samme eller inden for en kortere periode, vil kunne udbedres under et entreprenørstop.

Det arbejde, der fortsat vil kunne udføres, er arbejde, der tjener til at løse de materielle arbejdsmiljøproblemer, som Arbejdstilsynet har givet påbud om over for arbejdsgiverne og de selvstændige uden ansatte på byggepladsen. Materielle arbejdsmiljøproblemer er overtrædelser, der indebærer en direkte risiko for sikkerhed eller sundhed. Det kan f.eks. være svejsning uden brug af udsugning eller arbejde i højden uden sikring mod faren for nedstyrtning.

Når arbejdsmiljøproblemet er udbedret, og strakspåbuddet er efterkommet, f.eks. ved, at der er blevet sat rækværk op på stilladset til sikring mod nedstyrtning, så vil videre arbejde, i dette tilfælde fra stilladset, ikke kunne pågå under entreprenørstopet.

Det foreslås i § 77 a, stk. 4, at Arbejdstilsynet uanset påbud om entreprenørstop, efter anmodning fra entreprenøren, når væsentlige samfundsmæssige hensyn taler for det, eller i

andre enkeltstående tilfælde under helt særlige omstændigheder kan meddele tilladelse til, at dele af arbejdet på byggepladsen kan udføres. Det er en betingelse for, at Arbejdstilsynet kan meddele tilladelse til at udføre arbejdet, at det kan ske sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at væsentlige samfundsmæssige hensyn kan begrunde, at Arbejdstilsynet efter anmodning fra entreprenøren kan meddele tilladelse til, at dele af arbejdet kan udføres, selvom der er afgivet påbud om entreprenørstop. Det kan f.eks. være behovet for færdiggørelsen af en bro eller et vejstykke, hvor der i modsat fald vil være store konsekvenser for offentligheden.

Den foreslåede bestemmelse vil videre betyde, at der i enkeltstående tilfælde kan være forhold, der kan begrunde, at Arbejdstilsynet efter anmodning fra entreprenøren kan meddele tilladelse til, at dele af arbejdet kan udføres, selvom der er afgivet påbud om entreprenørstop. Det kan f.eks. være igangsatte større opgaver med betonstøbning, hvor det vil medføre væsentlige arbejdsmiljømæssige problemer, hvis arbejdet skal standses midt i processen. Enkeltstående tilfælde kan også være krav i anden lovgivning, der medfører uopsætteligt arbejde på byggepladsen. Der er således ifølge bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18) krav om at sikre, at der ikke sker svigt af konstruktioner på egen grund eller på nabogrunde (§ 162), og krav om at gennemføre brandværnsforanstaltninger, herunder for at varetage risiko for brandspredning til bygninger på anden grund (§ 163). Arbejdstilsynet vil ved sådanne krav i anden lovgivning kunne meddele tilladelse til, at uopsætteligt arbejde på byggepladsen, vil kunne pågå under entreprenørstopet. Det kan også handle om f.eks. modtagelse af byggevarer eller andre leverancer på byggepladser, hvor det vil kunne give arbejdsmæssige herunder arbejdsmiljømæssige problemer, hvis leverancerne til byggepladsen må afvises. Det kan også handle om arbejde, der er nødvendigt til sikring af, at bygninger, udstyr og materialer ikke forgår eller beskadiges f.eks. som følge af vejrliget eller f.eks. modtagelse af byggevarer.

Det forudsættes, at § 77 a, stk. 4, vil have et snævert anvendelsesområde og kun vil finde anvendelse rent undtagelsesvist. I almindelighed vil økonomiske hensyn ikke kunne medføre, at der kan opnås tilladelse til, at enkelte dele af det påbudsramte arbejde kan udføres under et entreprenørstop.

Det foreslås i § 77 a, stk. 5, at entreprenøren, efter at have modtaget et påbud efter stk. 1, skriftligt skal meddele Arbejdstilsynet, hvordan der er rettet op på de arbejdsmiljøproblemer, der ligger til grund for påbuddet efter stk. 1, og at det skal fremgå af meddelelsen, hvordan entreprenøren og underentreprenørerne vil samarbejde om at sikre den nødvendige forebyggelse af alvorlige arbejdsulykker og sundhedsskadelige påvirkninger på byggepladsen.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at det i en skriftlig tilbagemelding fra entreprenøren til Arbejdstilsynet skal fremgå, hvordan der er rettet op på de arbejdsmiljøforhold,

der gav anledning til påbuddet om entreprenørstop. Det vil herudover skulle fremgå af tilbagemeldingen, hvad entreprenøren har drøftet med underentreprenørerne i forhold til samarbejdet om at overholde arbejdsmiljølovgivningen på byggepladsen, og hvad de måtte være blevet enige om.

Det foreslås i § 77 a, stk. 6, at Arbejdstilsynet snarest muligt og senest dagen efter modtagelsen af entreprenørens meddelelse efter stk. 5 foretager en gennemgang af byggepladsen med entreprenøren. Efter gennemgangen meddeler Arbejdstilsynet entreprenøren snarest muligt, om arbejdet på byggepladsen kan genoptages.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at Arbejdstilsynet vil skulle foretage en gennemgang af arbejdet på byggepladsen snarest muligt, og senest dagen efter modtagelsen af entreprenørens meddelelse efter stk. 5. Det betyder samtidig, at såfremt Arbejdstilsynet modtager entreprenørens meddelelse relativt tidligt på dagen, vil Arbejdstilsynets gennemgang kunne foregå samme dag, som Arbejdstilsynet modtager meddelelsen fra entreprenøren.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at entreprenøren skal deltage i gennemgangen sammen med Arbejdstilsynet. Arbejdstilsynet vil også tilbyde bygherren at deltage i Arbejdstilsynets gennemgang.

Arbejdstilsynets giver meddelelse til entreprenøren, når arbejdet på byggepladsen kan genoptages. Bygherren vil også blive orienteret, når arbejdet på byggepladsen kan genoptages.

Arbejdstilsynet giver meddelelse om, at arbejdet kan genoptages, når Arbejdstilsynet har konstateret, at forholdene på byggepladsen er bragt i orden. Det vil som altovervejende hovedregel ske samme dag, hvor der er foretaget gennemgang af byggepladsen.

Det foreslås i § 77 a, stk. 7, at entreprenøren og underentreprenørerne først kan genoptage arbejdet på byggepladsen, når Arbejdstilsynet har givet meddelelse til entreprenøren herom.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at det påhviler entreprenøren, der har fået påbud om entreprenørstop at sørge for, at standsningen af arbejdet opretholdes ift. eget og underentreprenørernes arbejde, indtil Arbejdstilsynet i forbindelse med et tilsynsbesøg har givet meddelelse til entreprenøren om, at arbejdet på byggepladsen kan genoptages. Entreprenøren skal herunder sørge for, at også underentreprenører, der ikke har overtrådt arbejdsmiljøreglerne ikke genoptager deres arbejde på byggepladsen før Arbejdstilsynet har givet meddelelse om at arbejdet på byggepladsen kan genoptages.

Visse typer af arbejde vil lovligt kunne udføres under et entreprenørstop. Det vil gælde arbejde, der er omfattet af stk. 3 og stk. 4. Der henvises til bemærkningerne til disse bestemmelser.

Hvis entreprenøren eller underentreprenørerne udfører arbejde i strid med påbuddet om at standse arbejdet, kan entreprenøren straffes med bøde. Der henvises til bemærkningerne til ændringen i straffebestemmelsens § 82, stk. 1, nr. 3, jf. nr. 7, under bemærkningerne til de enkelte bestemmelser.

Det foreslås i § 77 a, stk. 8, at § 77 a, stk. 1-7 også gælder, hvis bygherren selv er entreprenør, der udfører arbejde på byggepladsen.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at når bygherre selv udfører arbejde som entreprenør på sin byggeplads, vil bygherren efter bestemmelsen i § 77 a, stk. 1-7, i sin egenskab af entreprenør kunne få påbud om entreprenørstop.

Det betyder, at hvis bygherren selv er total-, hoved- eller fagentreprenør på en byggeplads, så vil bygherren som entreprenør kunne få de forpligtelser, der følger af reglerne om entreprenørstop.

Arbejdet, der vil skulle standses, er arbejde bygherren selv måtte udføre på byggepladsen, og arbejde som måtte blive udført af underentreprenører.

Det vil være de konkrete aftaleforhold mellem bygherren og den eller de øvrige entreprenører og underentreprenører på byggepladsen, der vil være bestemmende for, om bygherren betragtes som entreprenør eller underentreprenør på byggepladsen.

Til nr. 5

Ifølge arbejdsmiljølovens § 81, stk. 1, kan klage over en afgørelse truffet af Arbejdstilsynet i henhold til arbejdsmiljøloven eller i henhold til en EU-forordning vedrørende forhold omfattet af arbejdsmiljøloven indbringes for Arbejds-miljøklagenævnet.

Det fremgår af den gældende § 81, stk. 3, at rettidig klage har opsættende virkning, indtil Arbejds-miljøklagenævnets afgørelse foreligger, eller nævnet bestemmer andet. Klager over afgørelser om forhold efter § 77, stk. 1, som skal bringes i orden straks, samt afgørelser efter § 77, stk. 2, og 3, har ikke opsættende virkning.

Det foreslås, at der i § 81, stk. 3, 2. pkt., indsættes en henvisning til § 77 a.

Den foreslåede tilføjelse vil indebære, at klage over påbud om entreprenørstop ikke vil have opsættende virkning.

Formålet med entreprenørstop er at standse alt arbejde, entreprenøren har indgået aftale om med bygherren, indtil de konstaterede arbejdsmiljøproblemer er løst, og indtil entreprenøren har oplyst, hvordan denne og underentreprenørerne vil samarbejde om at sikre den nødvendige forebyggelse af alvorlige arbejdsulykker og sundhedsskadelige påvirkninger på byggepladsen.

Dette formål vil ikke kunne opnås, hvis en klage over et påbud om entreprenørstop skal tillægges opsættende virkning.

Det vil betyde, at entreprenøren, der har modtaget Arbejdstilsynets påbud om entreprenørstop, skal sørge for at efterkomme entreprenørstoppet, selvom der er klaget over påbuddet. Herved begrænses muligheden for at udskyde efterkommelse af entreprenørstoppet påbuddet ved at indgive klage over den.

Til nr. 6

Efter den gældende bestemmelse i arbejdsmiljølovens § 82, stk. 1, kan der straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år. Bestemmelsen gælder over for den, der

- 1) overtræder nærmere angivne bestemmelser i loven, eller de af Det Europæiske Fællesskabs forordninger vedrørende forhold omfattet af loven,
- 2) lader arbejde udføre i strid med lovens kapitel 9 og 10, leder eller fører tilsyn med sådant arbejde eller udfører arbejde i strid med kapitel 9,
- 3) ikke efterkommer påbud efter lovens § 77, eller
- 4) undlader at meddele oplysninger efter lovens § 22, stk. 2.

Med lovforslaget foreslås det at ændre »som« til »der« i arbejdsmiljølovens § 82, stk. 1.

Der er alene tale om en sproglig ændring af lovteksten, som har til formål at give mulighed for i bemærkningerne at angive nærmere retningslinjer om straffniveauet for materielle overtrædelser af arbejdsmiljøloven.

Med ændringen er det forudsat, at grundbøden for materielle overtrædelser efter bestemmelsen forhøjes.

For arbejdsgivere betyder det, at det forudsættes, at niveauet for grundbøden forhøjes fra 24.600 kr. til 36.900 kr. og fra 44.600 kr. til 66.900 kr. Det vil fortsat være overtrædelsens grovhed, der forudsættes at være afgørende for, om grundbøden skal være 36.900 kr. eller 66.900 kr. efter § 82, stk. 1.

Anvendelsesområdet for en grundbøde på 36.900 kr. forudsættes at omfatte de overtrædelser af arbejdsmiljøloven, der indebærer en direkte risiko for sikkerhed eller sundhed. Dette svarer til de overtrædelsestyper, hvor grundbøden i dag udgør 24.600 kr. Der henvises til eksemplerne i beskrivelsen af gældende ret i afsnit 2.2.1.1.

Anvendelsesområdet for en grundbøde på 66.900 kr. forudsættes at omfatte de overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen, der har en sådan grovhed, at faren for skade på liv eller helbred eller den mulige skadevirkning generelt er større end ved almindelige materielle overtrædelser. Dette svarer til de overtrædelsestyper, hvor grundbøden i dag udgør 44.600 kr. Der henvises til beskrivelsen af gældende ret i afsnit 2.2.1.1.

Der er med lovforslaget om ændring af § 82, stk. 1, alene tilsigtet en ændring i forhold til bødeniveauet vedrørende materielle overtrædelser efter stk. 1.

Der er dog ikke tilsigtet en ændring af det gældende bødeniveau over for ansatte.

Grundbøden for arbejdsgiverens formelle overtrædelser forudsættes at være uændret, dvs. på 10.000 kr.

Fastsættelsen af straffen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne strafniveau vil kunne fraviges i op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Til nr. 7

Det fremgår af § 82, stk. 1, nr. 3, i arbejdsmiljøloven, at den som ikke efterkommer påbud efter § 77 kan straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år.

Det foreslås i § 82, stk. 1, nr. 3, at § 77 a tilføjes i bestemmelsen, så entreprenøren, der har fået påbud af Arbejdstilsynet om entreprenørstop, kan straffes, hvis entreprenøren ikke efterkommer påbuddet.

Ved påbud efter § 77 a pålægges entreprenøren en pligt til at standse alt arbejde, der er omfattet af entreprenørens aftale med bygherren, uanset om arbejdet udføres af entreprenøren eller af underentreprenører.

Hvis Arbejdstilsynet i den periode hvor der er påbudt entreprenørstop konstaterer, at der udføres arbejde af entreprenøren eller af en eller flere underentreprenører i strid med påbuddet om entreprenørstop, vil det være entreprenørens ansvar. Det betyder, at det er entreprenøren, der skal træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at arbejdet på byggepladsen er standset i overensstemmelse med entreprenørstoppet.

Det forudsættes, at entreprenøren sikrer, at arbejdet forbliver standset under entreprenørstoppet, hvilket bl.a. indebærer, at entreprenøren skal føre en effektiv kontrol med, at der ikke udføres arbejde i strid med entreprenørstoppet.

Det betyder, at entreprenøren, der har fået påbud om entreprenørstop, kan straffes med bøde, hvis entreprenøren selv eller en underentreprenør udfører arbejde på byggepladsen i strid med påbuddet om entreprenørstop.

Bødeniveauet for ikke at efterkomme påbuddet forudsættes at være 100.000 kr. Bødeniveauet forudsættes at skulle have en afskrækkende virkning, sådan at det ikke skal kunne betale sig for entreprenøren at undlade at reagere på påbuddet om entreprenørstop, og at entreprenøren ikke på et senere tidspunkt igen undlader at efterkomme et påbud om entreprenørstop.

Fastsættelse af straffen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne strafniveau vil kunne fraviges i op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete

sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Der er med ændringen af § 82, stk. 1, nr. 3, ikke tilsigtet en ændring af anvendelsesområdet eller bødeniveauet for sager om manglende efterkommelse af påbud efter § 77.

Til nr. 8

Det fremgår af § 82, stk. 5, nr. 4, at det skal betragtes som en særligt skærpende omstændighed, når den fysiske eller juridiske person inden for 4 år tidligere er straffet for en grov overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen.

Med lovforslaget foreslås det at »pågældende« udgår i arbejdsmiljølovens § 82, stk. 5, nr. 4.

Der er alene tale om en sproglig ændring af lovteksten, uden indholdsmæssig betydning. Ændringen har alene til formål at give mulighed for i bemærkningerne at angive nærmere retningslinjer om straffeniveauet, når den fysiske eller juridiske person inden for 4 år tidligere er straffet for en grov overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen.

Med ændringen er det forudsat, at straffen forhøjes yderligere, når den fysiske eller juridiske person inden for 4 år tidligere er straffet en eller flere gange for grov overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen.

For arbejdsgivere forudsættes det med lovforslaget, at bøden forhøjes med 30.000 kr. ved én tidligere straf indenfor 4 års perioden. Bøden forhøjes yderligere med 20.000 kr. for hver gang, arbejdsgiveren inden for 4 års perioden tidligere er straffet flere gange for en grov overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen.

Det betyder, at hvis der er to tidligere straffe forhøjes bøden med i alt 50.000 kr. (30.000 + 20.000). Hvis der er tre tidligere straffe, forhøjes bøden med i alt 70.000 kr. (30.000 + 40.000) Hvis der er fire tidligere straffe, forhøjes bøden med i alt 90.000 kr. (30.000 + 60.000).

Der sigtes mod tilsvarende progression, hvis der er fem eller flere tidligere straffe.

Det er med lovforslaget i øvrigt ikke tilsigtet nogen ændring i anvendelsesområdet for § 82, stk. 4, nr. 5.

Der henvises til beskrivelsen om anvendelsesområdet under gældende ret i afsnit 2.2.1.

Til nr. 9

Efter § 83, stk. 1, kan der for overtrædelser af nærmere angivne bestemmelser i arbejdsmiljøloven pålægges en arbejdsgiver bødeansvar, selv om overtrædelsen ikke kan tilregnes arbejdsgiveren som forsætlig eller uagtsom.

Med lovforslaget foreslås det at ændre »arbejdsgiveren« til »en arbejdsgiver« i arbejdsmiljølovens § 83, stk. 1.

Der er alene tale om en sproglig ændring af lovteksten, som har til formål at give mulighed for i bemærkningerne at angive nærmere retningslinjer om straffeniveauet for materielle overtrædelser af arbejdsmiljøloven.

Med ændringen er det forudsat, at grundbøden for materielle overtrædelser efter bestemmelsen forhøjes.

Det betyder, at det forudsættes, at niveauet for grundbøden for arbejdsgivere forhøjes fra 24.600 kr. til 36.900 kr. og fra 44.600 kr. til 66.900 kr. Det vil fortsat være overtrædelsens grovhed, der forudsættes at være afgørende for, om grundbøden skal være 36.900 kr. eller 66.900 kr. efter § 83, stk. 1.

Anvendelsesområdet for en grundbøde på 36.900 kr. forudsættes at omfatte de overtrædelser af arbejdsmiljøloven, der indebærer en direkte risiko for sikkerhed eller sundhed. Dette svarer til de overtrædelsestyper, hvor grundbøden i dag udgør 24.600 kr. Der henvises til eksemplerne i beskrivelsen af gældende ret i afsnit 2.2.1.1.

Anvendelsesområdet for en grundbøde på 66.900 kr. forudsættes at omfatte de overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen, der har en sådan grovhed, at faren for skade på liv eller helbred eller den mulige skadevirkning generelt er større end ved almindelige materielle overtrædelser. Dette svarer til de overtrædelsestyper, hvor grundbøden i dag udgør 44.600 kr. Der henvises til beskrivelsen af gældende ret i afsnit 2.2.1.1.

Der er med lovforslaget om ændring af § 83, stk. 1 alene tilsigtet en ændring i forhold til bødeniveauet vedr. materielle overtrædelser efter stk. 1. Der er ikke tilsigtet nogen ændring i bestemmelsens anvendelsesområde.

Grundbøden for arbejdsgiverens formelle overtrædelser forudsættes at være uændret, dvs. på 10.000 kr.

Fastsættelsen af straffen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne strafniveau vil kunne fraviges i op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Til § 2

Det foreslås i stk. 1, at loven skal træde i kraft den 1. juli 2025, jf. dog stk. 2.

Det foreslås i stk. 2, at § 1, nr. 1-5 og 7 om entreprenørstop, træder i kraft 1. januar 2026.

Det betyder, at indførelse af reglerne om entreprenørstop, jf. ny § 77 a, samt § 2, stk. 3, nr. 1, § 81, stk. 3, og § 82, stk. 1, nr. 3, foreslås, at træde i kraft 1. januar 2026.

Derved får virksomhederne og byggebranchen mulighed for

at indrette sig efter de nye regler i en periode efter lovens vedtagelse og før reglerne træder i kraft.

Arbejdsmiljøloven gælder ikke for Færøerne og Grønland,

jf. lov om arbejdsmiljø § 90. Det betyder, at denne lov ikke gælder for Færøerne og Grønland og vil heller ikke kunne sættes i kraft for Færøerne og Grønland.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 2. --

Stk. 2. --

Stk. 3. For arbejde, der ikke udføres for en arbejdsgiver, og for det arbejde, der udføres for en arbejdsgiver som nævnt i stk. 2, gælder dog følgende bestemmelser:

- 1) § 20 om flere arbejdsgivere m.v. på samme arbejdssted, § 20 a om arbejdsgiverens medvirken til at sikre, at bygherrens planlægning, afgrænsning og koordinering virker efter hensigten, §§ 30-36 om leverandører m.fl. og § 37 om bygherrer m.v.,
- 2) §§ 38 og 39 om arbejdets udførelse, for så vidt angår det arbejde, der er nævnt i § 39, stk. 1, nr. 1 og 2, samt § 41 om farligt arbejde og § 41 a om erhvervsmæssige kvalifikationer fra udlandet,
- 3) §§ 45-47 om tekniske hjælpemidler m.v.,
- 4) §§ 48-49 c om stoffer og materialer,
- 5) § 58 om vejtransport og
- 6) Kapitel 8 a om autorisation til nedrivning af asbestholdigt materiale.

§ 1

I lov om arbejdsmiljø, jf. lovbekendtgørelse nr. 2062 af 16. november 2021, som ændret ved lov nr. 1540 af 12. december 2023 og lov nr. 629 af 11. juni 2024, foretages følgende ændringer:

1. I § 2, *stk. 3, nr. 5*, ændres »vejtransport og« til »vejtransport,«.
2. I § 2, *stk. 3, nr. 6*, ændres »materiale.« til: »materiale og«.
3. I § 2, *stk. 3*, indsættes som nr. 7:

»7) § 77 a om entreprenørers pligt til at standse entreprenørens og underentreprenørers arbejde på byggepladsen.«
4. Efter § 77 indsættes:

»§ 77 a. Arbejdstilsynet kan påbyde en entreprenør, der har indgået aftale med en bygherre om udførelse af arbejde på en byggeplads, at standse alt arbejde, der er omfattet af entreprenørens aftale med bygherren, uanset om arbejdet udføres af entreprenøren eller af underentreprenører (entreprenørstop), jf. dog stk. 3 og 4, når

1) Arbejdstilsynet har intensivere sit tilsyn med byggepladsen i ca. 4 uger og forinden skriftligt har meddelt entreprenøren om dette,

2) entreprenøren og mindst en underentreprenør eller mindst to underentreprenører på byggepladsen, i den periode, hvor Arbejdstilsynet har intensiveret sit tilsyn, jf. nr. 1, har fået flere påbud fra Arbejdstilsynet om overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen om forhold, der skal bringes i orden straks på grund af betydelig fare for de ansattes eller andres sikkerhed eller sundhed, jf. § 77, stk. 1, og

3) der ud fra overtrædelsernes karakter og antallet af påbud vurderes at være nærliggende risiko for, at påbuddene til entreprenøren og underentreprenørerne, jf. § 77, stk. 1, ikke er tilstrækkelige til at sikre den nødvendige forebyggelse af alvorlige arbejdsulykker og sundhedsskadelige påvirkninger på byggepladsen.

4) Arbejdstilsynet under det intensiverede tilsyn har varslet entreprenøren skriftligt om risikoen for et påbud om entreprenørstop, og

5) Arbejdstilsynet inden for ca. en uge efter varslet har afgivet yderligere påbud efter § 77, stk. 1, til entreprenøren eller en underentreprenør.

Stk. 2. Entreprenøren skal orientere underentreprenørerne om Arbejdstilsynets varsel efter stk. 1, nr. 4, og om Arbejdstilsynets påbud om at standse arbejdet efter stk. 1.

Stk. 3. Uanset et påbud meddelt efter stk. 1 er det tilladt at udføre arbejde, der tjener til at efterkomme påbud efter § 77, stk. 1, der skal efterkommes straks, og som er afgivet forud for eller samtidig med påbuddet efter stk. 1.

Stk. 4. Uanset påbud meddelt efter stk. 1 kan Arbejdstilsynet efter anmodning fra entreprenøren, når væsentlige samfundsmæssige hensyn taler for det, eller i andre enkeltstående tilfælde, meddele tilladelse til, at dele af arbejdet på byggepladsen kan udføres. Det er en betingelse for, at Arbejdstilsynet kan meddele tilladelse til at udføre arbejdet, at det kan ske sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt.

Stk. 5. Entreprenøren skal efter at have modtaget et påbud efter stk. 1 skriftligt meddele Arbejdstilsynet, hvordan der er rettet op på de arbejdsmiljøproblemer, der ligger til grund for påbuddet efter stk. 1. Det skal fremgå af meddelelsen, hvordan entreprenøren og underentreprenørerne vil samarbejde om at sikre den nødvendige forebyggelse af alvorlige arbejdsulykker og sundhedsskadelige påvirkninger på byggepladsen.

Stk. 6. Arbejdstilsynet foretager snarest muligt og senest dagen efter modtagelsen af en meddelelse efter stk. 5 en gennemgang af byggepladsen med entreprenøren. Efter gen-

nemgangen meddeler Arbejdstilsynet entreprenøren snarest muligt, om arbejdet på byggepladsen kan genoptages.

Stk. 7. Entreprenøren og underentreprenørerne kan først genoptage arbejdet på byggepladsen, når Arbejdstilsynet har givet meddelelse til entreprenøren herom.

Stk. 8. Stk. 1-7 gælder også, hvis bygherren selv er entreprenør, der udfører arbejde på byggepladsen.«

§ 81. --

Stk. 1. --

Stk. 2. --

Stk. 3. Rettidig klage har opsættende virkning, indtil Arbejds miljøklagenævnets afgørelse foreligger, eller nævnet bestemmer andet. Klager over afgørelser om forhold efter § 77, stk. 1, som skal bringes i orden straks, samt afgørelser efter § 77, stk. 2 og 3, har ikke opsættende virkning.

Stk. 4. --

Stk. 5. --

Stk. 6. --

Stk. 7. --

§ 82. --

Stk. 1. Medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år den, som

1) overtræder § 15, § 15 a, § 16, § 17, stk. 1 og 2, § 18, § 19, § 20, stk. 1, § 20 a, stk. 1, § 21, stk. 1, § 23, §§ 25-34, § 37, stk. 1 og 6, § 38, stk. 1, § 42, stk. 1, § 45, stk. 1, § 48, stk. 1, § 63, stk. 5, § 75, stk. 4, § 76, stk. 1, eller de af Det Europæiske Fællesskabs forordninger vedrørende forhold omfattet af denne lov,

2) lader arbejde udføre i strid med kapitel 9 og 10, leder eller fører tilsyn med sådant arbejde eller udfører arbejde i strid med kapitel 9,

3) ikke efterkommer påbud efter § 77 eller

4) undlader at meddele oplysninger efter § 22, stk. 2.

Stk. 4. --

Stk. 5. Det skal betragtes som en særlig skærpende omstændighed,

5. I § 81, stk. 3, 2. pkt., indsættes »efter § 77, stk. 2 og 3,«: »og § 77 a,«.

6. I § 82, stk. 1, ændres »som« til: »der«.

7. I § 82, stk. 1, nr. 3, indsættes »efter § 77«: »,§ 77 a«.

1) at der for unge under 18 år er sket en ulykke med alvorlig personskade eller døden til følge, jf. stk. 2,

2) at der for unge under 18 år er sket skade på liv eller helbred eller fremkaldt fare herfor, jf. stk. 4, nr. 1,

3) at der for flere personer er sket skade på liv eller helbred eller opstået fare herfor, eller

4) at den pågældende fysiske eller juridiske person inden for 4 år tidligere er straffet en eller flere gange for grov overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen.

8. I § 82, stk. 5, nr. 4, udgår: »pågældende«.

Stk. 6. --

Stk. 7. --

Stk. 8. --

Stk. 9. --

§ 83. --

Stk. 1. For overtrædelse af § 15, § 15 a, § 16, § 38, stk. 1, § 42, stk. 1, § 45, stk. 1, § 48, stk. 1, § 82, stk. 1, nr. 2 og 3, kan der pålægges arbejdsgiveren bødeansvar, selvom overtrædelsen ikke kan tilregnes arbejdsgiveren som forsætlig eller uagtsom, jf. dog stk. 3. Det er en betingelse for bødeansvaret, at overtrædelsen kan tilregnes en eller flere til virksomheden knyttede personer eller virksomheden som sådan. For bødeansvaret fastsættes ingen forvandlingsstraf.

9. I § 83, stk. 1, 1. pkt., ændres »arbejdsgiveren« til: »arbejdsgiver«

Stk. 2. --

Stk. 3. --